

P. Karel Chlad O. P.

ŽELEZNIČÁŘ
PERAZZO

VÍTĚZOVÉ

VÍTĚZOVĚ

měsíčník životopisů světců a služebníků Božích.

Šéfredaktor: P. dr. Silvestr M. Braito O. P.

Redaktor: P. dr. Prokop Švach O. P.

Vychází 15. každého měsíce kromě prázdnin.

Redakce a administrace Olomouc, Slovenská 14.

Předplatné 28 Kč ročně.

Účet pošt. spořitelny Brno č. 106.633 pod názvem

Edice Krystal-knihovna, Olomouc.

Končíme 4. ročník našeho časopisu. Vzrostli jsme v něm o několik set nových odběratel. Mnoho dřívějších ročníků též bylo objednáno. Je to jen důkaz, že je možno stále ještě pronikat, že propagace má svůj význam. Proto za ni děkujeme všem, ale zase prosíme: všichni zůstaňte dále v naší odběratelské a čtenářské rodině. Tím se udrží dobrý stav našeho časopisu. Pomozte nám však i letos ještě více rozšířit časopis Vítězové. Vy sami dobře víte, jakým způsobem to možno uskutečnit. Ty, kteří ještě nezaplatili, prosíme, aby tak učinili hned. Pátý ročník začneme krásnou postavou P. Karla de Foucauld, velkého saharského poustevníka. Děkujeme všem za pochopení. Je to náhrada za onen bolestný pocit z nepochopení a mlčení druhých, kteří by chápat mohli a měli.

LITERATURA

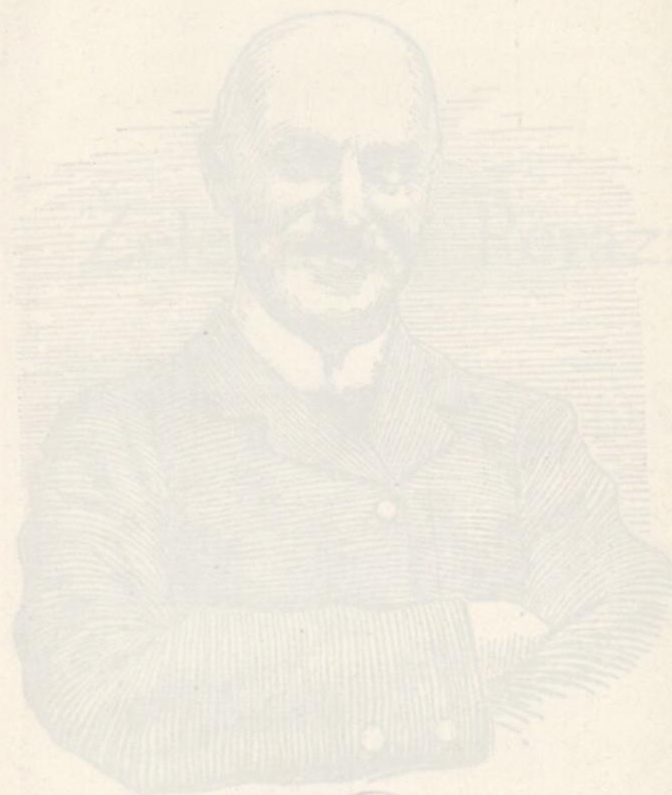
BARGELLINI: *Bernardino der Rufer von Siena*. Freiburg i. B., Herder, str. 254, cena 3.20 Mk. Kniha Bargelliniho byla brzy přeložena do němčiny, čímž se ukazuje, že je to práce dobrá a poctivá. Bargellini je nadšený obdivovatel františkánské chudoby a prostoty, proto jeho knížka dýchá láskou ke světcům, který tolik pro řád vykonal. Knihu třeba meditovat!

BOUR R.: *Alice au pays des merveilles*. Paris 1937, Desclée de Brouwer, str. 193. Kniha mladého, předčasně zesnulého umělce, jenž se dovedl vžít do fantasmie dětí a jim vypravovat zajímavé události a je originelním způsobem ilustrovat.

BRUNO DE JESUS-MARIE: *Madame Acarie*. Paris, Desclée de Brouwer, str. 122. Známý P. Bruno podává v této knížce životopis mysticky zanícené duše Madame Acarie, jež dříve ještě než vstoupila na Karmel, se posvětila ve svém manželství, trávajícím 32 roky. Na Karmelu dokonala své posvěcení. Kniha ukazuje, jak je možno svatě prožívat manželství. Doporučujeme.

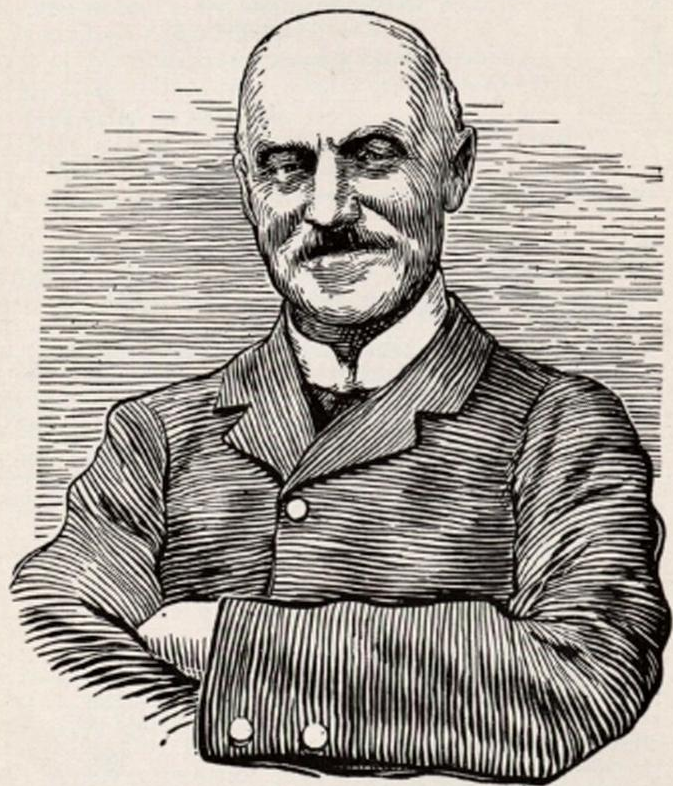
DRAGON A.: *Maria de la Luz*. Paris 1937, Ed. Spes, str. 215. Jímavá historie trpícího Mexika, jež však vydává již své květy rudé krví obětí pro Krista. Mezi první mučednice Ka-

P. Karol Chlad O.

VÍTĚZOVĚ OLMOUC 1937

P. K a r e l C h l a d O. P.

ŽELEZNIČÁŘ PERAZZO

Železničář Perazzo

VÍTĚZOVÉ, OLOMOUC • 1937

NIHIL OBSTAT

P. Aemilianus Soukup, O. P., censor ex officio.
Olomucii, die 21. Novembris 1937.

IMPRIMI POTES

Fr. Thomas M. Dittl, O. P., Prior Provincialis.
Olomucii, die 22. Novembris 1937.
Reg. pag. 238/110.

NIHIL OBSTAT

P. Aemilianus Soukup O. P., censor ex officio.

IMPRIMATUR

Olomucii, die 25. Novembris 1937. Dr. Joannes Martinů,
Vicarius generalis. — Nr. 19.572.

ÚVOD

Než otevřeme knihu Perazzova života, připomeneme, co napsal profesor ruské university v Praze, S. Hessen, ve Filosofických základech pedagogiky o životopise. „V biografii se zachovávají jen ona minulá fakta, která mají vztah k nadosobním úkolům, které byly podnětem tvůrčí činnosti dané bytosti . . . To neznamená, že je možný pouze životopis vynikajících lidí-hrdinů vědy, umění, politického a hospodářského života. Je možná i biografie lidí nepatrných, znamenal-li jen život těchto lidí třeba skromnou, ale svým směrem jedinou cestu postupného získávání svobody v realizaci mravních úkolů, které před nimi stály jako jejich individuální povinnost.“ Citujeme tato slova pro ty, kterým se nebude zdát život Pavla Pia Perazza ničím zvláštním. Ano, nebylo v něm nic senačního, ale přece to byl život hodný zaznamenání. Byl opravdu tihnutím k uskutečnění úkolů svěřených Bohem. Perazzo byl jednou ze stálic, které se tiše lesknou na nebi. Nebyl kometou neočekávaně se zjevující a oslňující svým náhlým zjevem. Byl jednou z těch hvězd, které právě svým klidem ukazují krásu Boží prozřetelnosti. Nenajdeme u něho ohromujících zázraků, nenajdeme u něho kruté askese velkých kajícíků. Vnějšík je prostý, vnitřek heroicky dokonalý. Šel cestou otevřenou každému. Dokázal, že prostředí není jediným činitelem při svatosti, jak si to myslí ti, kteří ponechávají uskutečnění křestanské dokonalosti řeholníkům a kněžím, v domněni, že to pro ně není.

Obyčejná cesta přivedla Perazza na vrchol dokonalosti. Právě se o tom koná šetření. Jestliže je to

Boží vůle, bude mu vsazena koruna cti a slávy svatého. Když se to stane, bude Perazzo jedním z menších svatých? Je příliš lidské takhle hledět na Boží vyvolené. Není mezi nimi rozdílů, jakých natvořila obraznost životopisců. Jsou Bohu stejně blízko, totiž každý plně podle míry jim určené. Malíři a spisovatelé vyhledávali rádi rozdíly mezi světci, ale je jisté, že je podobností daleko více. Všechny charakterisuje táž prostota, táž oddanost nekonečnému majestátu Božimu, láska ke druhým a pravdivá sebekritika. Nejnapadnějším společným znakem je úsilí vůle o přesné vyplnění Božích plánů. Tato snaha je vlastním materiálem životopisů svatých.

Jaké měl Bůh plány s Perazzem a jak je Perazzo vyplnil?

DOBA

Podle Aristotela je člověk společenským živočichem. Podle toho není možné, aby společnost neměla vlivu na jednotlivce a zase naopak jednatel na své okolí. Různé doby mají své myšlenkové proudy, které se odrážejí v konkrétním životě společnosti. Jako dnes všechen život proniká boj demokracie a diktatury, jako vše ovládala před dvaceti lety psychosa válečná, tak se zmítala doba života a působení Perazzova rodícím se nacionalismem a socialismem.

V Itálii měl tento var svůj zvláštní ráz. Území dnešní Itálie bylo rozdraceno na množství malých státeků s vládami, lidu nerozumějícími. To byla dobrá podmínka pro tajné spolky s politickými cíli, kterými byl celý poloostrov zamořen. Náborů a pokusů o převraty bylo velké množství. Vliv papeže jako světského vládce tehdy již nic nezmožil. Ještě roku 1833 snil Gioberti o klidném a trvalém spolku knížat italských, jehož hlavou a ochráncem by byl papež. Kniha „Il Primato“, ve které to napsal, se těšila oblibě a nadšení, poněvadž byla psána smířlivě ke všem, ale nestačila a nemohla stačit na odstranění zmatků. Pomalu se obracela nenávisť proti papeži, jakoby jen on byl odpovědný za italskou roztržitost a nezdary v osvobozovacích bojích s Rakouskem. V papežském státě byla spatřována hlavní překážka sjednocení národního.

Pius IX. vyšel vstříc vlasteneckému hnutí a povolil poddaným některé svobody, kterých se jim od jiných panovníků nedostalo. Byl v něm spatřován zachránce, ale ne dlouho. Papež totiž byl ochoten udělat ústupky vlasti, ale nehodlal otevřít cestu liberalismu. Neutěšené poměry Církve v Německu jej přiměly ke stanovisku mírovému, t. j. proti válce s Rakouskem. Svou vůli projevil 29. srpna 1848. To byl konec nadšení pro papeže. Od této chvíle se proti němu bojuje tajně i veřejně. Roku 1849 vtrhl Garibaldi do Říma a byl tam 17 měsíců. Vytlačili jej Francouzi.

Zatím vznikla nová myšlenka, otázka hlavního města. Cavour, ministr Viktora Emanuela, usiloval, aby bylo sídlo panovníka sjednocené Itálie přeneseno z Turína do Říma. Hlavním městem musí být to, které nemá pouze krajinský význam, a to je jen Řím. Je prý jen třeba přesvědčit katolíky, že tím nebude poškozena nezávislost Církve. Papeže chtěl ministr přesvědčit o svém plánu řečí ve sněmovně: „Svatý Otče, světská moc již pro vás není zárukou nezávislosti. Vzdejte se jí a my vám za ni dáme svobodu, které jste se po tři staletí na katolických mocnostech marně doprošoval . . . Nevyčítám vám, vzpíráte-li se prohlásit svobodu náboženskou a svobodu vyučování, rozumím vám v tom úplně. Musíte totiž vyučovati jistým naukám a nemůžete tudíž prohlásiti, že by bylo dobré vyučovati všem možným naukám. Nemůžete uposlechnouti rad svých dobrých přátel, neboť nemůžete dáti to, čeho žádají a jste donucen zůstatí v tomto nepřírozeném stavu otce věřících, s povinností, udržovati obyvatelstvo pode jhem.“ To nebyl jediný pokus o přesvědčení papeže. Možná, že vše bylo dobře míněno, ale jsou také jisté známky neupřímnosti. Kdo zaručí, že budou sliby splněny? Papež chtěj nechtěj musel prohlásiti: Nelze!

Přítomnost francouzského vojska v Římě zabránila prozatím vpádu vojenskému a obsazení města, ale úspěchy na bojišti s Rakouskem dodaly odvahy Garibaldiho a jeho dobrovolníkům ke vpádu do papežského státu.

Došlo k válce prusko-francouzské a papež ztratil poslední oporu. Stav věcí přivedl papeže k rozhodnutí svolat všeobecný církevní sněm. Sněm ještě 20. července 1870 prohlásil naukou víry neomylnost papeže ve věcech víry a mravů. Právě za měsíc po tomto prohlášení vtrhlo vojsko do Říma a papež se stal dobrovolným vězňem. Byl to protest, který proti násilí nedosáhl ničeho.

Zuřivost liberálů neustala ani nyní. Pochopitelně prohlášení neomylnosti bylo vhodným terčem nenávislných střel. Roku 1878 zemřel Pius IX., zakusiv

mnoho nespravedlnosti a útrap. Ani jeho smrtí boj proti papeži neustal. Lev XIII., který nastoupil po něm, byl výborným diplomatem, ale nemohl používatí prostředků, jakých používali odpůrci a tak se spor nerozřešil, až smlouvou Pia XI. s Italským státem.

Je snadné učiniti si pojem o způsobu boje proti papeži a Církvi. Papežovi odpůrci měli vhodné podmínky. Celková nevzdělanost lidu nesla s sebou značnou surovost mravů a nevybíravost v prostředcích boje. I když na chvíli uchvátíla nemyslící dav krásná slova nějakého obháje věci Boží, tleskal za chvíli tentýž dav anarchistickému agitátorovi a štváči, který vyvracel to, čemu před chvílí tak hlučně přizvukovali. Náboženské vzdělání se dědilo, ale neproniklo vždy do hloubky, aby účinně odporovalo vnějšímu náporu svobodomyšlných hesel. Úpadek pokračoval rychle a nebylo nikoho, kdo by se mu postavil na odpor. Vůdcové hnutí byli vesměs prosáklí nihilismem, třebaže mnozí ani jeho jméno neznali.

Teprve v tomto rámci se ukáže život Perazza v plné kráse. Do takových zmatků nemohl Bůh poslat velikého mystika, aby poučil lid, zůstal by zcela nepochopen pro úplný materialismus a popíračství všeho nehmotného. Proto poslal člověka doby, přivázaného k povinnostem denního života, zakoušejícího útisk mocných, jako každý, kdo si vydělává denní chléb prací svých rukou. Nenechal ho ovšem tak v ústraní, aby se ho netýkaly denní problémy. Ty tehdy zasahovaly i ten nejvšednější život a čím menší bylo pochopení pro jejich náležité řešení, tím zuřivěji byli pronásledováni všichni zastánci pravdy a práva. Ozvat se proti nesprávnému tak zv. veřejnému mínění je vždy věc odvahy, když pak je toto veřejné mínění náladou rozvášněného davu, je to heroické.

MATKA A SYN

V těchto neklidných dnech se v severoitalském městě Nizza Monferrato narodil (5. července 1846) Pavel Pius Perazzo. Otec Secondo a matka Delfina přijali buclatého tvorečka, vážícího osm kilogramů, s velikou radostí a vděčností Bohu. Jejich láska jej měla dlouho chránit před vlivy doby.

Následují Perazzova dětská leta. Snad někdo řekne, že je přirozené, když rodiče věnují dítěti takovou péči a mají je tak rádi jako rodiče Perazzovi. Je to zcela přirozené a ani by nebylo třeba se o tom zmiňovati, kdyby byly všude tak děti vychovávány, jako byl Perazzo. Přirozený něžný poměr matky a syna pronikalo nadpřirozené. Matčina víra se takřka přelávala s mlékem do dětské dušičky malého Pavla. Od prvních záchvěvů jeho života jej doprovázely modlitby. Matčina zbožnost vyvolila dítěti takřka symbolické křestní jméno. Jakoby tušila něco o budoucích bojích syna za práva náměstka Kristova, vyvolila mu jméno Pius, jméno právě zvoleného papeže. Jméno Pavel dostal na památku matčina děda, advokáta Pavla Massuera d'Asti.

Záhy se ukazovalo, že Pavlova povaha bude dobrá a tichá. To povzbuzovalo matku k novým a novým modlitbám. Bez ustání prosila Boha, aby jí dopřál vychovat dítě podle své svaté vůle. Mír Boží spočíval na rodině. Svatostánek blízkého kostela byl studnicí, ze které čerpala sílu paní Delfina pro sebe i pro Pavlíčka.

Každá matka učí dítě nejprve vyslovovat slova mama a tata. Příroda to zařídila u všech národů tak, aby se tato jména dítěti vyslovovala nejsnáze. I zde osvědčila matka svou hlubokou víru a nadpřirozeného ducha. Prvé slovo, které Pavlíček vyslovil, bylo Gésú. A Ježíš to byl, k němuž vykonal Pavel svou prvou cestu, jakmile se mu zdařilo pár krůčků.

Dětský rozumek se pomalu rozvíjel. Na matčině klíně se mu dostávalo prvního poučení. Bůh reservoval jen matkám onu zvláštní pohotovost, se kterou

dovedou odpovídat na nesčetné dotazy svých miláčků, kterým by jiný ani nerozuměl. Jak dojemný asi byl pohled na tuto školu s jedním žákem, ale se dvěma učiteli — matkou a Bohem, který mluvil jejími ústy. Že slova matčina padala na dobrou půdu, ukazovalo Pavlovo chování před svatostánkem, kam nyní chodil s matkou. Podivuhodná usebranost dávala tušit, kolik milostí mu uděluje v tyto chvíle Ten, před kterým klečel.

Když bylo Pavlovi asi 5 a půl roku, potkala jej nehoda, ze které podivuhodně vyvázl. Matka ani služka nebyla v kuchyni. Pavel se přiblížil ke krbu a pozoroval oheň. Nachýlil se přes okraj a náhle se převrhl obličejem do hořícího krbu. Převrátil se i hrnec vařící polévky. Na pokřik dvouleté sestřičky přiběhla polekaná matka a s hrůzou zjistila, co se stalo. Vyprostila s nářkem Pavla z ohně, strhávajíc hořící šaty. Přiběhla i služka, přidávajíc svůj pokřik k nářku matky. Jen Pavel ani nezasténal. Teprve po chvíli s velikým zděšením zvolal: „Maminko, již nebudu moci psát, již nemohu používat ukazováčku.“ Maminka jej těšila, ale sama se obávala daleko více o oči. Pečlivý lékař a trpělivost postiženého odstranili všechny známky nehody. Jen na pravé tváři zůstalo Pavlovi téměř nezřetelné znaménko. Pavel mohl nadále psát i číst.

Bůh, který mu dal pečlivou matku, dal mu i kněze, nejlepšího přítele a rádce. Byl to strýc, kanovník Karel Perazzo. Zkušený vychovatel nejlépe porozuměl potřebám Pavlovy duše. Půjčoval mu vhodné knihy a vysvětloval vše, čemu v nich nerozuměl. Na denních vycházkách rozmlouvali o Bohu a jeho věcech. Styk se strýčkem také působil na jeho prvé hry. Netřeba spatřovat v Perazzově zálibě ve stavbě oltáříčků zvláštního znamení, ale jistě je to svědectví o jeho zájmech. Nebyla to ovšem jediná hra malého Pavla. Před domem rodičů se shromažďovalo mnoho dětí a Pavel se zúčastnil všech jejich her. Později směl i chytat ryby a velmi jej to těšilo. Rodiče druhů rádi s ním viděli své děti, poněvadž byli

jistí, že se v jeho přítomnosti nedopustí žádné špatnosti.

Vzpomeneme si na svatou Terezii Ježíškovu, když čteme, s jakou láskou malý Perazzo nosil chudákům almužny. A rodiče mu to umožňovali. Věděli, že to posílí jeho mravní život. Matka jej učila od počátku sebezáporu. Odepřít si bonbon není ještě hrdinství, ale vycvičit se k hrdinství lze i tímto způsobem. Poslušnost byla u Perazzů vždy vyžadována a nejednou zachránila děti od škody. Kdysi nedovolila matka Pavlovi, když se chtěl podívat na rozvodněnou řeku. Pavel poslechl jako vždy, a kdyby byl neposlechl, mohlo jej potkat velké neštěstí, neboť právě v tu chvíli, kdy se Pavel chtěl podívat na most, se most zřítíl.

První sv. přijímání mu bylo nezapomenutelnou slavností. V říjnu 1857 přijal svátost biřmování. Tehdy již plně chápal, co je to být bojovníkem Kristovým. Milost svátosti v něm nezůstala bez účinku. Její síla mu přispěla v příštích bojích, ze kterých by bez milosti sotva vyšel jako vítěz.

Ponenáhlu Pavel tělesně i duševně dozrával. Rozvoj neřídila matka sama, jak by se snad z dosud řečeného zdálo. Otec byl opravdu hlavou rodiny, která rozkazovala, zakazovala, poučovala a dovoľovala. I jemu byly vrozeny všechny zásady křesťanského života. Často říkával: „Rodina nemůže být opravdu křesťanská a jakoby malé mocné království, leč vzájemnou láskou a úctou.“ Dbal, aby se tato zásada v rodině prováděla.

Pevný základ života byl postaven. Je možné vždy začít křesťanský život, žádný věk nezdrží milost od její působnosti, když však byl život skutečně křesťanský od počátku, není v pozdějších letech kolísání vlastní osobnosti a ustavičného vyrovnávání se sebou samým, které tak zdržuje člověka v každém dobrém podniku. Dobré návyky dětství jsou pozhánáním po celý život. Jejich dobrodiní ocení každý, komu se dostalo pečlivé výchovy, jako jich bude celý život postrádat člověk vychovaný bezpáteřně.

Ač není v Perazzově dětství nápadných zjevů, je přece vytvořen pevný základ, na kterém lze dále budovat. Rodiče se nemuseli bát pustit syna zdomova. Dali mu vše, co potřebuje člověk k samostatnému mravnímu životu.

POKUS O ŽIVOTNÍ SMĚR

Vzdělaná paní Perazzová naučila svého syna základům vzdělání, dříve než překročil školní práh. Do školy začal docházet 1853-54 v Nizze. Jeho tehdejší učitel Morone ještě po letech na něho vzpomínal jako na nejlepšího svého žáka, prostého chlapecké slávychtivosti. Kdysi ho totiž povzbuzoval, že může být snadno prvním ve třídě. Pavel mu odpovéděl: „Pane, učím se, poněvadž se mi to líbí a je to má povinnost — a ne abych se povyšoval nad své druhy. Přejí jim vše nejlepší.“ Charakter ocelil. Dosud se vyhříval na slunci života v rodině, nyní však mělo nastati prvé loučení.

Strýček profesor byl totiž povolán do Villafranca a rozhodl se vzít Pavla s sebou. Matka cítila, že se jí odděluje kus srdce, ale poněvadž se nemusela o něho obávat a chtěla jen jeho dobro, svolila.

Ve Villafranca zůstal Pavel se strýčkem tři roky a začal tam gymnasium. Roku 1857 se stěhovali do Moncalva a za rok odtud do Pinerolo, kde Pavel navštěvoval tercii až kvintu. Později vzpomíná na ta leta s povzdechem: „Kdysi byli učitelé žákům otci. Škola bez náboženství se však stala místem velmi nebezpečným. Jen náboženství bylo zárukou spořádaného vzájemného poměru. Neboť jestli není škola chrámem, je brlohem, jak praví Tommaseo.“

V těchto letech se mu rozšiřovaly obzory. Pilnou práci školní spojoval s horlivou četbou. Strýčkova knihovna se mu stala útočištěm. V bibliotéce našel vybranou literaturu všech oborů, literaturu náboženskou především. Prozřetelnost mu dala tuto příležitost k dokonalému sebevzdělání, ze kterého později velmi těžil pro dobro mnoha lidí.

Prožíval bouřlivá leta dospívání a přece u něho nebylo obvyklé hrubosti a vulgárnosti těchto let. Byl to výsledek výchovy od nejtělejšího mládí. Není totiž přírodou dáno, že se každý musí v letech dospívání mravně zhoršit. To se stává jen nedbalostí vychovatelů a nepřipraveností dospívajícího, který se stane obětí nezvládnutých pudů. I při přechodu tímto úskalím dbal věrně na pořádek ve všem. Dochvilnost a hrůza před leností z něho učinily spolehlivého člověka.

Práci přerušoval návštěvami u pinerolských kapucínů. Vzorový řeholník a vynikající kazatel P. Angelus se mu stal zpovědníkem. Tehdy se zrodila Perazzova láska k dílu sv. Františka z Assisi.

Ustavičný shon a práce nezůstaly bez následků. Rysy Pavlovy tváře prozrazovaly, že není vše v pořádku. Strýc záhy vyzouval nebezpečí a sáhl k radikálnímu řešení. Na prvý pohled by se zdála jeho rozhodnost ukvapená, ale plán Boží se musel uskutečnit. Zkušený vychovatel totiž poznal, že by Pavel v takovém tělesném stavu studia nedokončil. Umínil si, že dá jeho životu jiný, neakademický směr. Dozvěděl se v Pinerolo o uprázdněném místě u dráhy, které by bylo pro synovce vhodné. Promluvil s jeho otcem. Otec uznal správnost bratrova náhledu. Byla podána žádost o přijetí a v květnu 1861 se Perazzo stal neplaceným čekatelem na státních drahách. Plat měl obdržeti po zkoušce.

Podobných případů je v životě víc a případ Perazzův není zvláštní. Co to však znamenalo pro patnáctiletého mladíka, pro jeho naděje a plány! Nebylo obtíží finančních, neměl neúspěchů ve studiích a musel jich zanechat. Kdyby v něm nebyla poslušnost tak zakořeněna, jistě by projevoval nesouhlas způsobem, jakým by bylo lze. Sám později vyznal, že ho to zasáhlo, ale jakmile poznal vůli Boží, bylo jeho největší přání být řádným železničářem. Všechnu depresi, která by každého v takovém případě postihla, rázně odhodil a žil klidně dál jako před tím. Změnily se vnější okolnosti, ale vnitřek se ne-

změnil. Týž klidný zjev, který mu získával přátele ve škole, získával mu je nyní na dráze. Nikomu se nevyhýbal, všem dovedl vyhověti.

V létě 1864 jej zachvátila malarie. Horečky jej velmi vysílily a tvář mu ještě víc zprůhlednila. V době rekonvalescence konal s matkou delší vycházky. Potkávali na nich jistou zámožnou dívku, která poznala, že by s Perazzem unesla tíhu života, ač již několik uchazečů odmítla. Paní Perazzová to záhy postřehla, informovala se o dívce a když její rodina projevila přání, že by se mohli tito dva vzít, otázala se Pavla, co o tom míní. Jeho odpověď byla: „Mami, jak chceš.“

Byl Perazzo úplně pasivní, nerozhodná povaha, když ani v tak osobní záležitosti se nevzmohl na vlastní rozhodnutí? To by byl omyl. Perazzo již dospěl tam, že dovedl chápat společenské poslání manželství a jeho nutnost pro lidstvo, ne však pro jednotlivce. Měl svoje plány, ale když by si matka přála, aby se oženil, neměl, proč nevyhovět. Matka si byla vědoma vážnosti rozhodnutí a upozornila jej, že se musí rozhodnout sám, bez jejího vlivu. A Pavel se rozhodl, požádal ji, aby o věci již nemluvili. S takovým klidem přešel i jiné nabídky k sňatku v pozdějším životě.

Bůh ho potřeboval zcela volného pro své plány a řídil jeho rozhodnutí. Nikdy by se byl nemohl tak věnovat druhým, jako to později činil, kdyby byl vázán povinnostmi k rodině. Jeho život je skvělou obhajobou celibátu katolických kněží. Jen oni mohou být stále připraveni ke službě všem, jen oni se mohou cele věnovat svému povolání. Jen oni se mohou pro záchranu druhých vydat v nebezpečí, poněvadž se nemusejí ohlížeti na nikoho jiného. Když je omezení přirozenosti připraveno soustavným sebezapíráním od nejtělejšího mládí, není celibát nenesitelné břímě, jak se lidé domnívají. K tomu je ovšem třeba, aby u člověka rozhodoval rozum a vůle a ne nižší sklony.

○ V této věci byl tedy Perazzo od svého osmnácté-

ho roku rozhodnut. Neuzavřel se nedozrálý mladík z nějakého nesprávného fanatismu v úzkém okruhu železniční služby a neochudil svou osobnost? Tak se také povrchní pozorovatel. Perazzo se neuzavíral, naopak, byl stále a stále volnější a schopnější k úkolům, které prozatím jen tušil.

Bedlivým pozorováním okolí zjišťoval nedostatky společnosti. Poznával, že je lidem třeba poučení v mnohých věcech, o kterých soudí mylně jen proto, že o nich nic nevědí. Z toho důvodu doplňoval neustále své vzdělání v nejrůznějších oborech. Studoval horlivě francouzštinu a angličtinu, aby mohl čerpat z francouzských a anglických spisů. Hledal poučení z oboru dogmatiky, apologetiky, dějepisu atd. Potřeboval náležitě znát učení Církve, když je chtěl úspěšně hájit. Studoval horlivě výklad katechismu. Z touhy po důkladných vědomostech náboženských vyplynula také jeho láska ke slovu Božímu. Byl velmi horlivým návštěvníkem a posluchačem nejrůznějších duchovních promluv a kázání. Vždy si vážil kněží jako učitelů, kterým byly svěřeny poklady víry. V tom smyslu také hleděl působit na okolí. „Bůh dal kněžím zvláštní milost, aby mluvili každému srozumitelně,“ říkával často. „Proto o věcech víry a mravů poučí daleko lépe kněz než kterýkoli laik.“ Když viděl malou účast na kázání, povzdechl: „Nechuť ke kázání je ošklivost nemocného, který nechce pokrm.“

V pilné práci úřední i soukromé plynula leta rychle a Perazzovi se přiblížila odvodní povinnost. Byl propuštěn z vojenské služby. Potěšilo ho to velice. A poněvadž dovedl vždy udržet soulad mezi tělem a duší, oslavil svoje propuštění s přáteli veselým výletem. Právě při tomto výletě se ukázal Perazzův názor na křesťanské milosrdenství. Když totiž byli v nejlepším veselí, spatřil Perazzo přede dveřmi žebračka. Hned vstal a donesl mu, co měl. Za několik dní se dověděl jeden z přítomných, že obdarovaný žebraček byl protestant. Povídal to tázavě Perazzovi. Perazzo odpověděl: „Když chtěl Pán, aby se činilo

dobře bližním, neřekl, abychom se ptali, komu pomáháme.“

Jeho osobnost nabývala velkých rysů. Můžeme krok za krokem sledovat tento postup ctností. Od malých sebezáporů dětství přechází k činům hodným muže, ideově odůvodněným. Jestliže v dětství přesně konal, co mu řekla matka, nyní si hledá důvody k jednání podle nauky Kristovy. Ač je si sám vědom, že jeho život je dosud jen přípravou na práci, určenou Prozřetelností, nestojí se založenými rukama. Vzdělává především sebe, ale příležitostně svým jednáním působí i na druhé. Poměr k Bohu i lidem je stále týž, jenže nyní má širší základnu, chápe vzájemné vztahy lidí ve společnosti.

Stopy velikosti již jsou patrné zcela zřetelně. Lze říci, že takto se rodí všichni svatí. Ne náhlý zásah činí z obyčejného člověka rázem světce, který již pak člověkem není, nýbrž vytrvalý a věrný postup pravidelnou cestou života, řízenou Boží vůlí.

V POUTECH UNIFORMY

Zmínili jsme se o počátcích Perazzovy železničářské kariéry. Je třeba vědět, že železniční služba v šedesátých až osmdesátých letech minulého století se lišila od dnešní. Nebylo přesného rozdělení práce, nebylo různých praktických zařízení, která usnadňují zodpovědnou službu, nebylo přesných předpisů, na které by se bylo lze odvolat. A provoz na železnici nebyl nějak poměrně menší než dnes. Zejména stanice Pinerolo a Turin, kde byl Perazzo zaměstnán, stěžily tempu dopravy. V Pinerolo bylo vojenské velitelství a zásobovací stanice. Pro dráhu to znamenalo spoustu přeprav, které se musely provést okamžitě a často náhle, bez předchozího uvědomení. V těch letech vznikala moderní Turin. Překotně se v něm stavělo a značná část stavebních hmot byla přepravena Pinerolem. K tomu přistupovala doprava pro přístavy.

Do tohoto shonu vstoupil 31. května 1861 Pe-

razzo. Nastoupil na místo beze jména a určitého platu. Po pět let byl příjemcem zboží. Železnice tehdy neměla ještě tolik tratí, jako je jich v okolí Turina dnes. To znamenalo, že vše procházelo jedním směrem. Perazzo pracoval neúnavně. Je podivné, že s tak slabým zdravím mohl zastati práci, kterou po jeho odchodu do Turina sotva zdolali dva jeho nástupci. Perazzo byl ve službě nápadným zjevem. Kolegům byl dřič, ale cítili, že je to něco jiného.

Železnice italské byly postátněny teprve r. 1905 a za dlouhou dobu Perazzovy působnosti několikrát změnilly vlastníka. Při každé změně se kontrolovala výnosnost. Ač Perazzo k tomu nebyl vázán, sbíral potřebný materiál. Cítil se totiž zavázán spolupracovat v každém ohledu. Ve válce roku šestašedesátého Perazzova pohotovost a ochota nezůstala nepovšimnuta a 11. února byl povolán ke komerčnímu oddělení do Turina.

V Turině mu byly svěřovány věci velmi odpovědné. Kontroloval korespondenci, zkoumal ustanovení předpisů, studoval tarify, různé dopravní smlouvy, obstarával tiskoviny a oběžníky. Bylo se třeba přizpůsobit janovské přímořské stanici, Perazzovi bylo uloženo vypracovat návrh na potřebné změny. Jednoho dne byl kýmsi zastupován. Sotva skončil den, žádal dotyčný o přeložení, že není schop splnit uloženou práci.

Jako v Pinerolu se zabýval sjednocováním a pořadáním roztroušených předpisů, tak to činil i v Turině. Jím uspořádaná pravidla služebního řádu nebyla tištěna z důvodů na něm nezávislých, ale sloužila pozdějším pracím v tomto oboru. Ponenáhlu se totiž ukázala potřeba provést všechna opatření, která Perazzo ve své prozíravosti již dávno navrhoval. Bylo to jakési neuznání jeho práce. Poněvadž však proti ostatním ústrkům je to maličkost, není třeba věc příliš zdůrazňovat. Všechny návrhy Perazzovy byly snadno srozumitelné a velmi praktické. Pokud se provedly, celých dalších čtyřicet let se na nich nemuselo nic měnit. Osvědčiv se, byl často posílán ke

zkouškám personálu a byla mu svěřována choulostivá finanční posláná.

Aby toto vše vykonal, nemohl se spokojiti s odměřenou pracovní dobou. Práci končil, když byla vykonána a ne když uplynul určitý počet hodin. Hnala jej k tomu vypěstovaná poctivost, spolehlivost a odpovědnost. Nelze od nikoho požadovat něčeho podobného, zejména dnes, ale na Perazzovi se mělo ukázat, jak má dělník smýšlet o své práci. Proto nelze jeho jednání nic vytýkat. Sluší poznamenat, že žádná Perazzova mimořádná práce nebyla honorována. Ostatní dostávali za práci přes čas odměny a přídavky, mimo pravidelný postup, ale „papeženeč“ Perazzo nedostal nic, přesto, že o něho někteří nadřízení měli velký zájem. Je zajímavé, jak tuto nespravedlnost odůvodnil jeden jeho představený. Prohlásil, že Perazzo nemůže dostat přídavek a odměn, poněvadž by tím podporoval papeže. To je trpět pro jméno Kristovo!

Roku 1885 vešlo v život nové ředitelství. Práce se opět rozmnožila. Bylo třeba rychle provést nezbytná opatření a Perazzovi se pracovní doba protáhla často do půlnoci. Přišly nové síly z různých krajů, zvyklé různým metodám a Perazzo měl vše sjednotit. Byl duší několika resortů a přece když přišla odměna, všem dvakrát přidáno po 600 lirách, dostal Perazzo, jednou 300 lir.

Po pětadvaceti letech služby byl vzat do výkoného ředitelství a stal se zároveň zástupcem přednosty po dobu jeho nepřítomnosti. V červenci 1888 se mu dostalo prvého a jediného uznání správy drah. Jmenovala ho přednostou. Všichni jeho kolegové byli povyšováni dále, on ne. Měl nárok podle obvyklého postupu na hodnost inspektora, ale nedostal ji nikdy.

Dovedl i přes tento ústrk přejít klidně a pracoval se stejnou horlivostí jako dosud. Tenkrát ovšem byly povinnosti přednosty jiné než dnes. Zpracovával stovky dopisů a neustále musel shánět látku k usoustavnění pravidel. Jak si při tom opatrně musel po-

čínat! Neměl volnou ruku a kterýkoliv nadřizený jej mohl pohnat k odpovědnosti pro věc sebe nepatrnější. Jeho nervosa se zvětšovala den ze dne. Lékař mu nařídil denní studenou lázeň, aby jakž takž se udržely nervy v pravé míře. Přesto řídil dále všechny komerční záležitosti. Byli mu dáni na pomoc dva lidé, ale brzy se ukázalo, že ani s nimi nelze vše zdolat. Teprve když přišli další čtyři, bylo uvolněno zběsilé tempo.

Měl mezi svými kolegy mocného nepřítele. Jeho záškodnictví snášel opravdu hrdinsky. Snad to byl právě onen kolega, který způsobil jeho přeložení k dozorcímu orgánu. Stalo se to náhle. Zanechal úřad v bezvadném pořádku. Na novém místě nelenil. První jeho postřeh byl, že není archivu. Ihned jej počal zřizovat. Kdo ví, co to znamená udržet již zavedený archiv, pochopí, jaká to byla práce, zvláště když ji musel konat jen mimochodem. Druhým činem bylo zřízení odborné knihovny. Jeho zásluže nutno přičíst, že byly udělovány pravidelně doby prázdná v celém okruhu, jemu přiděleném. Tehdáž ještě byl v této věci velký nepořádek, a kdo neměl nějakého mocného přítele, práva se nedovolal.

Vykonané služby dráze dávaly Perazzovi samo sebou právo na odměnu a nepřicházela pořádku. Je až unavující číst tu opět a opět se opakující historii poctivosti a ústrku spojeného s ironií. Teprve po desítiletích se jeden představený cítil povinen vymoci mu povýšení. Byla podána žádost do Říma na generální správu, aby byly konečně odstraněny nepřístojnosti, (jako na př. skutečnost, že Perazzovým představeným byl jeho žák). Chtěl mu vymoci jmenování inspektorem. Žádostí však byla dána Perazzovi poslední rána. Koncem dubna 1908 přišel místo povyšovacího dekretu dekret jiný, kterým se Perazzo posílá na odpočinek, a to ve lhůtě dvou dnů.

Nepředpokládal nikdy, že lidé dovedou býti tak nevybíraví v plnění povinností ke druhým, důvěřoval jejich spravedlnosti. Ale jejich spravedlnost měla dva lokte. Když se měřila práce, vzal se delší,

takže se mnoho nenaměřilo a při odměnách naopak. Byl by pravidelně postupoval, jen kdyby neměl na čele napsáno Kainovo znamení papežence. Stačilo trochu povolnosti a vše by bylo šlo. Ale neustoupil! Ať si obrazy svatých v jeho pracovně rozčilovaly sebe mocnější pány, neodstranil je. Ať o něm bylo známo, kolikrát navštěvuje kostel — což byla příležitost k mnoha narážkám — nepřestával tam chodit. Ať se mu smáli i lidé, kteří na něm byli závislí, netrestal je, nemstil se. Pevnost získaná usilovným sebezapíráním od mládí se nepohnula nikdy. Podal na domluvy přátel protest proti rozhodnutí generální správy, ale beze vsí hořkosti. Jediné, co řekl, bylo: „Děj se vůle Boží!“ Věděl dobře, že nezklame Spravedlnost věčná, třebaže lidská zklamala, a to mu stačilo.

Prošel svou křížovou cestou. Byla obtížná a nepochopili bychom, jak mohl tak odhodlaně snášet její útrapy, kdybychom nevěděli, že jej sílila vyšší moc. Snad se někdo pozastaví, jak můžeme dávat jeho život za vzor. Byl v něm samý ústrk a nespravedlnost, kterou si nikdo nemůže nechat líbit v zájmu svém a v zájmu druhých. Nespravedlnost tu byla, ale nestaví se za vzor nespravedlnost jeho utiskovatelů, nýbrž jeho statečnost. A ač dnes by se snad dovolal pomoci veřejných úřadů každý, kdo by byl v podobné situaci, je přece mnoho případů obdobných, kdy všechna lidská pomoc selže proti násilí, zvláště, když je rafinovaně promyšlené, jak tomu často bývá v kapitalistických podnikcích dneška. Tu pak nespravedlnost vrhá postiženého do nerozvážených proudů bojujících proti všem společenským řádům, dobré nevyjímajíc. To není východisko z nelidského ponížení bezmocného člověka. Jedině apel k věčné Spravedlnosti, provedený takovým způsobem, jak to učinil Perazzo, je protestem člověka důstojným a účinným, nezáleží na tom, že až v den obecného účtování.

Vyrvali mu právo na hmotnou odměnu, ale nikdo ho nezabavil práv nejvyšších, práv na nábožen-

ské úkony, práv na plnění povinností ke Tvůrci se stejnou horlivostí, s jakou konal službu nespravedlivým lidem, a nejen se stejnou, s daleko větší, poněvadž ji provázela zápal Boží lásky, který v něm dovedl vše přetavit v přesný nástroj záměrů Prozřetelnosti. Vytrvalost a pevné lpění na právech Božích učinilo z něho velikána, hodného úcty a napodobení.

PERAZZO VE SPOLCÍCH

Viděli jsme alespoň částečně Perazzovo zaměstnání. Málokterému člověku by po takové únavě a shonu zbyla chvíle na nějaké jiné zájmy. Jemu jich zbylo mnoho, či spíše — on si jich dovedl mnoho najít. Jako byla vzorem hodným napodobení jeho služba, tak je jím i jeho činnost ve spolcích.

Nebylo v Turině podniku katolických organizací, kterého by se Perazzo nezúčastnil. Nebyla to podobná slabost, jakou vidíme u některých lidí, kteří jsou ve všech spolcích celého města, ale neplní povinností ani jednoho. Perazzo zaujímal ke spolkům zcela jiné stanovisko. Vycházel ze zásady, že jednotlivec na mnohé podniky nestačí, že je třeba spolupráce. Proto byl ochoten pomoci komukoli. Z toho také vyplynulo členství v tolika spolcích. Vidíme jej ve spolku Svatopetrského haléře, ve sdružení pro pouti do Lourd, Říma, Assisi, ve spolku putovních knihoven, v katolickém tiskovém odboru, ve spolku katolického dělnictva atd. Do všech přinášel plno podnětů k novým podnikům, které byl nucen mnohdy sám uskutečnit. Jeho přítomnost měla zvláště jednotliví přitažlivost. Když někde byl, nevznikl nikdy spor ani nedorozumění. Vycítil vždy předem jeho možnost a předešel mu vhodným zásahem.

Za své aktivní přispění nikdy nežádal nějaké pozornosti. Vykonal své a ustoupil do pozadí. Když se ve spolku mládeže pořádala nějaká hudební akademie — a bylo to dost často — stál Perazzo někde vzadu v koutě, jako poslední posluchač, ač vlastně

celý podnik sám zorganizoval a nebyla by ani neskromnost, kdyby se ukázal pozvané společnosti. Byl to jeho způsob. On jen stále přemýšlel na nové věci. Vypozoroval-li někde slabinu, hned přikročil k jejímu odstranění. Když jej nutili, aby mluvil před veřejností, vylouval se, že to spíše náleží akademikům z kroužků, kteří mají alespoň nějaký titul. Odmítal vždy prvenství v kroužcích. Skládal telegramy sv. Otcí, propracovával návrhy, které pak bývaly s nadšením přijímány, ale pocty odmítal.

Jako unikál prvním řadám, tak se stále a stále vracel k posledním, to jest k novým členům. Je stará bolest mnohých spolků, že sice přijmou členy, ale nechají je potom na holičkách. I to postřehl a hleděl napravit. S každým nováčkem se spřátelil, ochotně poskytoval vysvětlení různých pochybností, povzbuzoval k práci a nedostižným způsobem objasňoval účel sdružení. Jeho námaha nebyla nadarmo, byla od nováčků přijímána s vděčností a jejich nadšení pro společnou věc bylo zaručeno. Každému dal možnost nějaké činnosti a uplatnění. Tím prokázal, že pochopil, proč spolky upadají. Je to vždy následkem nevraživosti starších členů, kteří si rezervují všechny záležitosti jen pro sebe, mladší k ničemu nepřipustí a tak v nich přímo vzbuzují pocit zbytečnosti a nezájmu. Takové členství ve spolku je pak naprosto bezvýznamné. Starší by neměli nikdy zapomínat, že i mladší mají schopnosti a často velmi dobré nápady, jen potřebují možnost uplatnění. Když na něho později členové kroužků vzpomínají, vyzdvihují tuto jeho vlastnost bez výjimky. K tomu přistupuje jeho pochopení pro mládež, které je třeba držet na uzdě, ale musí se mu dát prostor k pohybu.

Když poznal, že některý člen má vnitřní potíže, nerozpakoval se k němu přijít a povzbudit ho. Nabízel pomoc prostředky přirozenými, ale zároveň poukazoval na nadpřirozené. Doporučoval modlitbu, důvěru v Boží prozřetelnost. A hlavně — modlil se sám. Můžeme si představit, jaký dojem působilo takové chování. Nebylo vtíravé. Sálalo z něho po-

rozumění a láska. Mnohé tak přitahovalo, že se k Perazovi ve svých záležitostech obraceli a on vždy poradil a pomohl. Msgr. Schiapparelli se o této jeho práci vyjadřoval s velkým podivem a již tehdy říkal o něm venerabile Perazzo — ctihodný Perazzo. A tím jménem jej ctíli i jiní. Pokud jeho životopisec P. Manni zjistil, říkalo se mu dokonce v jedné vážené rodině blahoslavený pro velikou úctu, kterou k němu měli.

Hluboké pochopení pro organisovanou činnost ukázal, když poznal zaostalost a zpustlost mládeže ve své čtvrti. Nikdo se o ni nestaral, neměla těch nezákladnějších náboženských pojmů, poněvadž se zanedbávalo vyučování katechismu a značné části dětí se dostalo školního vzdělání jen nepatrnou měrou. Perazzo chtěl něco pro mládež podniknouti. Přátelům říkával: „Je třeba brzy učit děti pravdám víry a naučit je lásce dříve, než se jich zmocní ďábel.“ Dostal povolení ke zřízení provisorního oltáře. Bylo mu to radostí, kterou projevil povzdechem: „Buď pochválen Pán Ježíš Kristus. Konečně také do mé čtvrti sestoupil Božský host.“ Mládež čtvrti S. Secondo tedy měla bohoslužby. Z tohoto základu je třeba vyjít, když má mít apoštolát u mládeže úspěch. Nestačí hmotná podpora. Zkušenosti s podpůrnými spolky nenáboženskými to potvrdily. Obdarování bez náboženského zachycení vzbuzuje často závist, vzájemné rozepře a touhu po obdarování novém bez námahy. Jestliže se zachytí duše, je to docela jiná věc. Mravní podpora je mnohdy vydatná i hmotně, neboť si mnoho lidí hmotné nesnáze působí nepořádným životem. O rodinách, ze kterých vycházela mládež, již se Perazzo ujímal, to platilo v plném rozsahu. Maje smysl pro korporativní vystupování i v této věci, nepodnikal nic samostatného, nýbrž vstoupil do konference sv. Vincence, kterým jejich zakladatel Ozanam dal též účel, a záchranné práce na duších mládeže své čtvrti podnikal jako člen spolku. Tomuto apoštolátu věnoval velikou péči. Kolik na něj dal peněz, nikdo

neví. Bylo to všechno, co měl. Peníze nejsou vše, ač jsou prostředek velmi důležitý. Perazzo se neomezoval na udílení podpor. Slovo zmožlo nejednou víc než peníze. Dobrý příklad, který dával, táhl nesmělé a neodvážné.

Že jeho snaha byla cílevědomá, prozrazují častokrát opakovaná slova: „Lidé zkažení se dají velmi těžko přiměti k chůzi po cestě ctnosti. Avšak dobře opatrovaná mládež po ní kráčí s nadšením pro každý dobrý skutek, ke kterému ji s mírností voláme, stojíce při ní s povzbuzením a trpělivostí. Proto jestli chceme míti křesťanskou generaci a klidnou budoucnost, je naprosto nutné, obrátit se s apoštolskou horlivostí k mládeži, které máme zasvětit své síly a oběti. Budeme štědře odměněni nejen Pánem, nýbrž i samou mládeží, její láskou a její úctou.“

Ohrožená budoucnost mravně zaostalou mládeží mu stále ležela na srdci. Přesto však neztratil nikdy zdravý úsudek a když se vyskytla otázka, zda se mají do katolických spolků přijímat i členové bez potřebné mravní úrovně, aby se ve spolku ovlivnili, postavil se Perazzo proti tomu. Je jisté, že by jejich přítomností nezkažení členové utrpěli, ale není jisté, zda by spolek zkaženým prospěl. Nesmí se opustit ani zaostalí, ale jejich ovlivňování výchovou musí být provedeno odděleně od dětí ostatních. Je třeba zahrnouti něžnou láskou, povzbuzovat, poučovat a až se ukáže, že jsou uvedeni na pravou cestu a opravdu se snaží žít křesťansky, mohou být připuštěni k ostatním. Není to podceňování ubožáků, ale vychovatelská opatrnost radí toto opatření. Perazzoův názor a jeho oprávněnost nic nevyvrátí.

Ukazoval, jak s mládeží zkaženou zacházeti, vlastním příkladem. Nelze na ni zaútočit a ukázat jí hrůzu jejího stavu. To by nemělo výsledku. Nejprve se musí získat její důvěra. Přibližoval se ke starým i mladým. Mnozí chudáci v Turině prodávali zápalky. Byla to vlastně jen záminka k žebrání, neboť výtežkem prodeje by se neuzívali. Hrubost, oplzlost a klení těchto lidí bylo pověstné. Kdykoliv

Perazzo některého z nich potkal, zastavil ho a koupil nějaké zápalky, ať je potřeboval nebo ne. Zeptal se na maličkost a prodávající ochotně odpověděl. Po druhé již Perazza pozdravil a přátelství bylo uzavřeno. Pak se již snadno naskytla Perazzovi příležitost, že mohl upozorniti na tu neb onu nepřístojnost a často to nebylo nadarmo. Musí se ovšem uvážiti, že vášně, dlouhá leta nepoutané, nezkrotnou jedním slovem. Perazzo nešetřil vlídnými slovy, znova a znova upozorňoval. Zásoby zápalek mu rostly zároveň s počtem známostí s těmito ubožáky, vystačily celé rodině na dlouhá leta. Tento prostředek se snad zdá trochu podivný k získávání duší, když však jiného nebylo, použil ho Perazzo bez rozpaků. Duše, které takto získal, mají větší hodnotu než těch pár lir, které obětoval.

Nesmíme si myslet, že se Perazzo setkal v Turině s klením jen mezi prodáváči zápalek. Živý italský temperament se projevuje i v klení velmi zřetelně. Perazzovi působilo mnohdy vskutku muka, když musel poslouchat různá rouhání a zlořečení. Svůj nesouhlas vždy projevil. S počátku to dávalo příležitost k jízlivým poznámkám, ale Perazzo se nezaletl a pokračoval v boji stejným způsobem dále. Jen jeho vytrvalosti se podařilo, že jeden jeho kolega, který měl kancelář vedle jeho a bez ustání každý projev nevole ukazoval bezuzdným klením, konečně učinil slib, že klít nebude a dodržel jej. Kdykoliv totiž zaklel, Perazzo ve své kanceláři nahlas řekl: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ Na výsledek čekal dost dlouho, ale dočkal se.

Někdy v tomto boji použil své ráznosti. Stalo se na př., že měl kterýsi člověk řízení v jeho kanceláři. Jednalo se o nějakou mrzutou věc. Rozlíčený muž zdůrazňoval své vývody spoustou kleteb a nadávek. Perazzo jej okřikl: „Nestydíš se urážet Boha tak ohavnými slovy? Když nemáš víru, měj alespoň slušnost“ — a vykázal jej ven.

Po různých zkušenostech se rozhodl založiti spolek proti klení. Vzorem mu byl podobný spolek, za-

ložený již dříve v Římě. Boj byl veden tiskem, letáčky, kázáními, opuštěním společnosti, kde se klelo, střelnými modlitbami a smírnými pobožnostmi. Tyto pobožnosti byly pořádané střídavě v různých farnostech. Perazzo sám neúnavně psal do novin články za článkem proti této neřesti. Potíral ji důvody nadpřirozenými, ale nezapomínal ani na přirozené. Právem prohlašoval, že je klení znakem společenského úpadku a nedostatkem společenské výchovy. A tak když na mnohé nepůsobily jeho důvody náboženské, působil alespoň stud a zlozvyk se značně omezil. Dal do stanov spolku paragraf jít proti klení i cestou zákona. Důvod byl právě zmíněný úpadek veřejného života, kterým chtěl působit na rozhodující činitele.

Na Perazzovi je nejpodivuhodnější, že se nebál ani v době tak nepříznivé všemu katolickému na venek se spravedlivými požadavky. Nechtěl ústupky z milosti nebo kompromisy, nýbrž právo. Bylo mu jasné, že katolíci musí mít vliv na veřejné záležitosti a proto zdůrazňoval důležitost voleb. „Hlas je zbraň, které se musí katolicky užít.“ Když roku 1895 zvítězili katolíci ve správních volbách v Turině, působilo mu to velikou radost. Úspěch připisoval Eucharistickému sjezdu, který se konal v Turině rok před tím.

Nezajímaly Perazza jen organizace náboženské, otevřené každému věřícímu, nýbrž usiloval i o organizování podle oborů. Člověk přilne ke spolku daleko více, když je veden duchem jeho zaměstnání, když jsou mu všechny podniky spolku bezprostředně blízké. Největší význam odborová organizace má v tom, že se může starat o zájmy svých členů, které sami nezmohou. Tu ovšem na prvním místě toužil po sružení železničářů. Uskutečnění tohoto plánu bylo značně obtížné. Většinu železničních zaměstnanců zachvátil již socialismus. Překonání názorových neshod oddálilo vznik katolického železničářského spolku až na rok 1910. Perazzo spolupůsobil jak mohl. Prosil bez ustání Pána o pomoc,

protože věděl, jaký význam tato organizace má.

Láska k železničářům, stavu tehdy ponechanému osudu, jej přiměla k sepsání modlitební knížky pro železničáře. Ve své skromnosti se neosměloval vydati knížku jako svou věc. Donesl ji k P. Mannimu, aby ji prozkoumal a uzná-li za vhodné, vydal. Pro nedostatek času ji P. Manni nechal dlouho bez nahlédnutí. Když počal čísti ty prostě tryskající záblesky zbožnosti, prohlásil, že Perazzova knížka bude nejkrásnějším odkazem jeho života.

Necítil pouze se železničáři. Měl pochopení pro všechny pracující lidi, kteří jsou vystaveni nejen mnohým křivdám, nýbrž i nebezpečím mravním. Nesvědomití lidé používají jejich ponížení k vlastnímu vyšvihnutí a obohacení. Jak cítil s pracujícími lidem, prozrazují jeho četné články. V nich se znovu a znovu vrací k příkladu Spasitele, který se nejen nestyděl za dělnický stav, nýbrž sám se stal dělníkem. Poukazoval na krásu práce, zapojené do plánů Prozřetelnosti. Špatní lidé učinili z práce, prostředku náležitého rozvoje lidstva, věc opovrhovanou a nenáviděnou. Je třeba vrátit práci její důstojnost. Jeho názorům bylo dáno za pravdu. Lev XIII. promluvil do svědomí světa podobným způsobem. Slavnostně prohlásil to, co již Perazzo před tím propagoval, že jen křesťanská láska smíří protiklad dělníka a zaměstnavatele. K sociální obrodě dojde, až si všichni uvědomí, že napřed jsou lidé a pak teprve dělníci. Dělníkovu lidskou důstojnost Perazzo stále zdůrazňoval a ukazoval, jak se povznese náboženským životem. Upracované ruce lze právě tak dobře sepnout jako neupracované. Nemodlí se dělnické šaty, nýbrž lidské srdce.

Proto usiloval o proniknutí náboženství do veřejného života. I ten nejvšednější úkon může být prodechnut zbožnou oddaností Bohu. Je zajímavé, že právě dnes zaznívá volání po posvěcení všedního dne se všech stran. Nové svědectví o Perazzově prozíravém křesťanství a vyvinutém smyslu pro zjišťování potřeb doby. Již dávno propagoval Perazzo

vše, co dnes najdeme v literatuře, volající po posvěcení všedního života. Jedním z prvních jeho požadavků bylo zavedení a rozšíření pozdravu výlučně křesťanského. Podporoval obnovení chvalitebného zvyku smekat bez lidských ohledů před křížem, kostely a obrazy. Zaváděl zvyk počínat dopis nějakým křesťanským motivem nebo znakem. Chtěl, aby v každé rodině byl na čelném místě zavěšen kříž. Požadoval obnovení modlitby před jídlem a po jídle. Do místností veřejně přístupných chtěl všude zavěsiti obraz sv. Otce, což tehdy mělo velký význam. Společný růženec celé rodiny byl jeho největší tužbou. K tomu náleželo zastávat se napadených kněží.

Poměr ke kněžím, jak jej chápal a druhým vykládal, je příkladný. Právě zde ukázal nejlépe svého pospolitého ducha, ducha opravdového kolektivismu. Kněz je střed, kolem kterého se musí křesťané seřadit. Je to učitel a otec zároveň. Bůh, společný otec všech, světil každému knězi nějaký úsek své vinice, aby tu vedl práce. Křesťané jsou dělníky, kteří mají pracovat pod jeho dozorem. A proto se nemá nic podniknout bez vědomí a řízení kněze. Pak se dostane každému podniku požehnání Božího. Není to jen vina kněží, že si někdy nevšímají hnutí svých oveček. I ony jsou vinny, když své pastýře opomíjejí, nepřijdou se poradit, nejsou ochotny pomoci knězi ve věcech, které by mohly snadno vykonati.

Je zajímavé, že si Perazzo nikdy nepředstavuje kněze jako nějaké technické vůdce a pořadatele věcí laických. Kněz je mu prostředníkem mezi Bohem a lidmi a vůdcem k němu. Žádá-li spolupráci laiků a kněží, chce pouze to, aby kněží usměrňovali i ty nejvšednější věci k Bohu, nikoli aby se jimi obírali jako odborníci a bez zřetele ke svému poslání. Všechny tyto názory mají platnost bez ohledu na dobu a místo.

Vzácné Perazzovo porozumění pro všechny potřeby doby učinilo z něho vzor, na němž se musí učit, kdo se zabývá spolkovým životem. Osobní zá-

jmy stranou, rozhled, opatrná neústupnost ve věcech Božích, soustavné lámání předsudků, nebojácnost, přednost duchovního před hmotným, jsou asi tak body této jeho činnosti. Jejich správné pochopení a provedení zaručuje úspěch každé společné akci, ať je prováděna v jakýchkoli rozměrech.

PAPALINO

Perazzo měl smysl pro každé společenství, tím spíše pak pro společenství tak veliké, jako je společenství Církve. Církev nepokládá za vnější organizaci, nebyla mu pouhým spolkem, ale i k vnější její stránce měl velikou úctu. Díval se na ni jako na zřízení božského původu, zřízení, kterému Prozřetelnost v dějinách lidstva určila důležitou úlohu. Nesmírně si vážil všeho, co bylo vlastní této podivuhodné instituci a na prvním místě miloval papežství, záruku jednoty a síly Církve.

Jeho doba — a v Itálii zvláště — byla velmi nepříznivá nauce o vedoucím postavení římského papeže. A nejen teoreticky. Denní život byl prodchnut nenávisí ke všemu, co svědčilo o pravdivosti nově vyhlášeného článku víry o papežově neomylnosti. Právě tato nenávisť dala Perazzovi jméno, které ho mělo potupit, ale zatím je jeho nejčestnějším titulem. Papalino — papeženec, bojovník za nezadatelná práva zástupce Spasitele, byl Perazzo vždy. Viděli jsme, kolik mu to přineslo ústrků, ale nepovolil. Ze dovedl snést tolik pro své přesvědčení, způsobilo jeho nadpřirozené nazírání na úřad hlavy Církve. Neviděl v papeži vládce církevního státu, nýbrž zástupce Krista, člověka sice, avšak s božským posláním. Jako byl Kristus vůdcem zástupů palestinských, tak nyní skrze svého služebníka, římského biskupa, mluví k nejširším vrstvám lidu všech stavů. On je pramenem zdravých nauk, on je zastánce utiskovaných, on promluví, když násilí všechny ostatní zastrahuje od správné cesty.

Poněvadž jsme údy téhož těla Kristova, je sa-

mozřejmě, že jeho radosti jsou radosti naše, stejně jako bolesti. Jestliže řekl Kristus Petrovi a jeho nástupcům, že s nimi bude až do skonání světa, neřekl to, aby to nebyla pravda ve skutečnosti. To byly úvahy Perazzovy a řídil se podle nich. Ti, kteří ho znali, svědčí o něm souhlasně, že málokdo tak miloval papeže jako on. Trpěl s ním, radoval se s ním. Nebylo klidnějšího občana v Turině a přece, když zednáři zabránili umístění busty Pia IX. v průčelí sv. Secunda, byl pro postavení sochy *via facti*, nemohl se smířit s urážkou zástupce Kristova.

Všem, kteří kritisovali papežovo jednání, bez okolků ukazoval, jak je jejich jednání nerozumné. Nemohou všichni řídit. Když má být pořádek, ať je to kdekoliv, je třeba jednoho vedení a ostatní se musí bez odporu podrobit. Jinak se společnost rozpadne. Kdo má řídit Církev, komu to Kristus svěřil? Komu řekl: „Cokoliv rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi?“ To byly jeho odpovědi...

Nikdy se nesmířil s tím, když katoličtí žurnalisté umlčovali papežská prohlášení. Tehdy se to často stávalo. Nechápal, jak se může soukromý člověk odvážit odmítat rozhodnutí oficiální, rozhodnutí, za kterým stojí autorita Boží a při tom si myslet, že je katolík. Nesluší se katolíkům, aby poslouchali otrocky, to je tehdy, když je na neposlechnutí vyměřen trest. Poslušnosti vyžaduje každé přání a to poslušnosti synovské, spojené s láskou.

Lásku mohli katolíci doby Perazzovy osvědčovat papeži všelijak. Perazzo jej hájil proti pomluvačům, prováděl jeho pokyny a snažil se mu získat hmotnou pomoc pro jeho podniky. Když byl zabrán papežský stát, ztenčily se příjmy papežovy do té míry, že nebyl s to nésti všechny náklady, které dosud na něm spočívaly. Perazzo pořádal sbírky, aby se této jeho tísní odpomohlo. Ve svých člancích vyzýval katolické spolky, aby alespoň jednou za rok pamatovaly na tuto věc.

I když viděl papeže v takovém ponížení, byl pevně přesvědčen, že Prozřetelnost promění toto poní-

žení ve slávu. Ve své předvídavosti napsal, že přijde doba triumfu papežova, jako přišla doba oslavy Neposkvrněné Panny a vzkříšení úcty k Eucharistii častým svatým přijímáním. Budoucnost ukázala, že měl pravdu. Papežství je jediná moc mravní, která je schopna zabránit úplnému zhroucení lidských řádů. Nadarmo bohužel volal Pius X. před evropskou katastrofou po míru. Jeho hlas byl překřičen a práce staletí byla pohřbena. Všelidským, světovým významem papežství není splněna jeho hlavní úloha. Papežství je popředně mocnost duchovní. Byly mu svěřeny klíče od pokladů království nebeského a v nich je zobrazeno jeho vlastní poslání. Střežit neporušenou nauku Krista, oddělovat pravdu Boží od nepravdy lidské, poučit lidský rozum, když nemůže dál, ochránit jej, aby nesešel s cesty, to je nejvznešenější úkol svatého stolce Petrova.

Na konci Perazzova života prožívala Církev velmi smutnou dobu. Nic jí tentokrát nehnalo do katakomb, nemnožil se počet mučedníků, ale nebezpečí tu bylo. Bylo tím horší, že nepřicházelo z venku, neboť na vlastním těle Církve hlodal červ. Byl to modernismus. Odpor proti tisíciletým zkušenostem, rozumářský cynismus, sebevědomí individua, nepochopení zájmů celku otrásalo základy církevního života. Mužové církevně smýšlející se nebáli, že by snad bludy lidí propadlých svým názorům zničily dílo Boží, věděli, že jim brány pekla nepřemohou, ale jejich srdce rozrýval pohled na škody způsobené na duších. Odkud přišla záchrana? Tamodtud, odkud měla přijít — od papeže. Pius X. rozdrtil hlavu modernistické hydry. Jak jásal Perazzo, když se ozval hlas ze stolce Petrova. Nebyl školeným theologem, ale jeho církevní duch mu správně říkal, že je modernismus velkým zlem. Nyní se dočkal jeho konce. Jak byl vděčný papeži! Vždyť kam by to dospělo, když kněžstvo, částečný nositel učitelského úřadu Kristova, mělo takové smýšlení? Když o těchto věcech rozmlouval s jedním knězem, povzdychl si: „Jak je člověk v bludech odvážný. Kdyby nebylo

papeže, neměli bychom již víry, ani mravnosti, ani Boha. Papež je maják, který plaší tmu z lidstva.“

Synovsky vyjádřil svou náklonnost k papeži v blahopřání Lvu XIII. k jeho kněžskému jubileu. Končí je nadšeně: „Loquere, Pater, loquere. Audit enim servus tuus Paolo Pio Perazzo. — Mluv, Otče, mluv, poslouchá Tě Tvůj služebník P. P. Perazzo.“

Téměř každý rok se dostal do Říma jako poutník nebo v úředním posláním. Vždy navštívil Vatikán a šťasten se účastnil společných audiencí. Ve Vatikáně se vědělo o jeho práci pro papeže a velmi si jej vážili. Soukromé audience u Lva XIII. a Pia X. mu byly po celý život památnými dny. Lásku papeži osvědčil i v nejtrudnějších dnech svého života. Když byl totiž poslán na odpočinek, nebyla mu dána volná jízdenka na drahách. Cítil se tím nejvíce postižen, nemohl do Říma tak často, jak by si byl přál. Humorně prohlásil, že je to největší omezení, kterého se mu pensionováním dostalo.

I dnes se lze mnohému od velkého papežence přiučit.

„MATKA A SYN“

„K zalíbení se Bohu a ke zdokonalení ve vědě svatých je nezbytná ochrana a pomoc Matky Boží,“ napsal kdesi Perazzo. Prozradil tím, že i on postihl čelné postavení Matky Boží v mystickém těle Kristově, v Církvi, jako všichni hrdinové křesťanského života.

Tělesná matka jej naučila ctít Matku duše. Od mládí se denně dovolával jejího přispění ve svých záležitostech a nikdy nebyl zklamán. Když časem rostly starosti, množila se práce, prohlubovala se také vroucnost jeho poměru k Nebeské ochránkyni. Nectil jí jen modlitbami, zasvětil se jí zcela. Námahy, radosti, klid, bolest, vše bylo její. Poklad, který v Matce Boží viděl, neskrýval před ostatními. Nejsou dosud sečteny všechny jeho články o ní. Celou vroucnost srdce vložil do svých spisů o ní. Kdo však

zná dnes obsah nesčetných hovorů s přáteli o Matce všech? Neúnavně připomínal lidem, aby se připravovali na mariánské svátky rozjímáním o tajemstvích, která se budou oslavovat, aby byl ze svátku větší užitek. Se zvláštní radostí přemlouval Turině, aby před jejími slavnostmi osvětlili město, neboť důstojnost Matky Boží si zasluhuje velkolepé oslavy. Když byla Matka potupena, staral se, aby byla uspořádána okázalá veřejná pobožnost na její oslavu.

Hlavně ctil božské mateřství Mariino. Z něho vytryskla její sláva. Pro ně je veliká, svatá, čistá, mocná. Do dvou velkých spisů „Křesťanská obnova společnosti pod ochranou velké Matky Boží Marie“ a „Velká Matka Boží Maria, Královna světa“ ukryl poklad své zbožnosti a oddanosti.

Ke zvětšení úcty mariánské a k jejímu rozšíření přišel na myšlenku uspořádat velkolepý mariánský sjezd.

Roku 1894 byl v Turině pořádán eucharistický sjezd. Perazzo se nadchl jeho krásou do té míry, že si předsevzal uspořádat takový sjezd ke cti Matky Boží. Arcibiskup Riccardi přistoupil k Perazzově myšlence a zvolili rok 1898. Podobné sjezdy se konaly již r. 1895 v Livorně a r. 1897 ve Florencii, ale nedostihly nádhery sjezdu turinského. Neúnavný Perazzo promyslel podrobně program, sebral návrhy, připravoval náladu tiskem. V brožurách dával praktické pokyny, jak zajistit sjezdu úspěch. Snažil se ze všech sil, aby sjezd nevyzněl jen vnějšími obřadnostmi. Obsah, posílení mariánské úcty a obnova náboženského života vůbec, stavěl stále na prvé místo. Vyzkoušel, jak je sladké zakončit den na kolenou před Matkou Boží a jejím Synem v kostele, a horlivě to doporučoval. Snahám a námahám Bůh požehnal a sjezd byl opravdu splněním nadějí Perazzových. Lidé plakali dojetím při pohledu na tak otevřené projevy lásky k Panně Marii. Její čest byla dokonalou odměnou práce. Víc nechtěl.

Výsledek sjezdu bylo posílení odvahy v organi-

sování dělníků, které svěřoval ochraně Panny Marie.

Ke cti Matky Boží vykonal mnoho poutí. Navštívil místa zasvěcená její úctě blízko i daleko. Památka je jeho pout do Lourdu roku 1909. Dlouho se na ni těšil, až ji konečně mohl uskutečnit. Na cestu se připravil rozjímáním a četbou duchovní literatury. Spolucestující se podívovali jeho nadšeným slově o cíli cesty. Byl cele usebrán a přece ani na této cestě neztratil svůj obvyklý humor. V Tarbech se šli posílit do nádražní restaurace. Najednou zazněl signál k odjezdu. Museli odejít, aniž se tkli jídla. Perazzo těšil jednoho spolucestujícího: „Nic si z toho nedělejte, že jsme nejedli, hlavně že jsme zaplatili.“

V Lourdech bydlel v témže hotelu jako zámožný turinský markýz N., který jednoho dne obdržel telegram, že u jeho šestileté dcerušky zjistili lékaři tuberkulosu. Pro markýze a jeho ženu, která byla s ním, to byla zpráva tragická. Perazzo je těšil, jak dovedl jen on. Poukazoval jim na moc Boží Matky, která už tolik lékařských rozsudků zrušila a pomoc neodepře nikdy. Poněvadž cítil jejich hluboký zármutek, vroucně prosil Pannu Marii, aby pomohla. Po návratu domů se stav nemocného dítěte zlepšil a konečně nastalo úplné vyléčení. Byla to pomoc shůry?

K šíření mariánské úcty jej měla také naděje, že se Panna Maria postará o lepší budoucnost katolíků. Jeho životopisec P. Manni s nadšením volá, že se nemýlil, neboť Ona zahнала mraky s katolické oblohy italské.

„POJĎME, KLAŇME SE“

Viděli jsme Perazza ovlivněného etickým ideálem Matky Boží. Nyní si všimneme jeho osobnosti před úkolem jemu Prozřetelností svěřeným.

Křesťanský život se neudrzuje sám sebou, potřebuje pramen, ze kterého by se obnovoval a posiloval. Od oněch dávných chvil, kdy udivení učedníci

hleděli vzhůru za nanebevstupujícím Mistrem, je východiskem a středem duchovního života Eucharistie. Nezměnilo se na ní od poslední večeře nic. Ale několikrát za ta staletí se změnil poměr věřících k životodárnému Chlebu. Většinou mu bylo dáno čelné místo, ale nastaly někdy chvíle, ve kterých věřící chodili mimo svatostánek s posvátnou hrůzou, a neuvědomili si, že je tam vlastně jejich největší Příklad. Tento mor zasáhl i minulé století jako dědicství bludu jansenistů, kteří hlásali a přehnaně zdůrazňovali úctu k Eucharistii, ale ve skutečnosti zavínili chlad a nevšímavost. Jejich úcta nepojila úžeji s Kristem, čekajícím na duše, nýbrž oddělovala. Tento duch zachvátil nejširší vrstvy křesťanstva. Teprve po letech všeobecné stagnace jej vymýtil Pius X. svými dekrety o častém svatém přijímání a o častém přijímání dětí.

K rozhodnému kroku nedošlo bez přípravy a právě pro tuto přípravu byl Bohem vyvolen Perazzo. Jeho horlivost měla burcovat z lhostejného klidu. Perazzo se odhodlaně ujal úkolu, jakmile postřehl jeho dalekosáhlý význam a Bůh jeho práci žehnal.

Perazzo byl od nejtěplejšího mládí nejoddanějším služebníkem svátostného Spasitele. Svůj dětský poměr k němu si zachoval po celý život. K rozsáhlé propagaci denní adorace jej Bůh přivedl po seznámení se svatými sestrami Comogliovými. Ty totiž již dvacet let vykonávaly zbožně každý den adoraci před svatostánkem. Doporučovaly ji ve svém okolí, ale jejich styky nebyly příliš rozsáhlé, takže se nemohla splnit jejich vroucí touha po rozšíření denní adorace mezi všemi katolíky. S Perazzem se seznámily roku 1890 a požádaly jej, zda by nemohl napsat do časopisu *La Crociata* o jejich myšlence nějaký článek. Perazzo vyhověl a 1. srpna 1890 otiskla *La Crociata* jeho pojednání. Naznačil v něm, kolik urážek klidně snáší Spasitel, ač je hoden té největší úcty. Uvedl myšlenku dvou turinských terciářek a vyzdvihl její význam poukazem na to, že nestačí veřejné oficiální projevy úcty Spasiteli v Eucharis-

tii, nýbrž že je třeba osobního, intimního projevu. Jeho organisátorský duch načrtl hned návrh nového sdružení, které by se této myšlenky ujalo. Nemělo to být nic koženého, spolek s vymezenými povinnostmi, nýbrž sdružení milujících dítek Božích, které samy vědí, jak se přiblížit k Vězni lásky ve svatostánku. Proto neurčil dobu, kterou by každý člen musel denně adorovat. To se ponechávalo lásce jednotlivců.

Článek působil jako elektrická jiskra. Byl otištěn všemi katolickými časopisy, které jej komentovaly a projevíly souhlas s Perazzovým návrhem sdružení. Ujal se Perazzův název „Denní adorace“ a hnutí se soustředilo k františkánskému kostelu sv. Antonína. Již 16. srpna se o hnutí zmínil jezuita P. Sanna na eucharistickém kongresu v Antverpách a získal mu zájem ciziny. Skupinka terciářů, kteří se rozhodli spolupracovat s Perazzem se usnesla, že budou konat pravidelné schůzky, na nichž se bude uvažovat o nových možnostech rozšíření kroužku. Duchovním rádcem se stal prof. Scala a předsedou v únoru 1891 Perazzo. Nechtěl hodnost přijmout, ale podrobil se přání ostatních. Pro kroužek to mělo velký význam, neboť k jeho horlivosti tím přistoupila povinnost vůdce. Pracoval vynalézavě a vytrvale. Pečoval o tiskovou propagaci v časopisech, letáčky a brožurami, jejichž obsah většinou sám vypracoval. Působil, aby kněží o věci kázali.

Téhož měsíce, kdy byl zvolen předsedou, přešel kroužek do církevní pravomoci. Tu již Adorace pronikala mimo diecési turinskou. Arcibiskup Riccardi schválil Perazzovy stanovy kroužku a Denní adorace byla kanonicky zřízena. To přimělo Perazza k usilovnému přemýšlení o nových prostředcích na rozšíření adorace. Snažil se ze všech sil, aby podniky spolku zapadly do rámce farní obce a nebyly něčím, co se vymyká vlivu faráře. To byl již závan ducha dnešní Katolické akce. Když někteří mluvili o věci skepticky, říkával: „Jen přivedme lidi do kostela, Bůh udělá ostatní.“

V předvečer eucharistického sjezdu v Turině povýšil Lev XIII. spolek na arcibratrstvo se sídlem v Turině. Perazzo za to vroucně děkoval Bohu.

Poněvadž se stal členem pořadatelského sboru eucharistického kongresu, staral se o umístění denní adorace v programu. Skutečně se o ní debatovalo a všeobecně byla schvalována a doporučena. K zajištění účinků sjezdu podal různé návrhy. Všechny jsou velmi praktické a vysvítá z nich, že vždy postřehl pramen nedostatků. Navrhoval na př., aby se věnovala velká pozornost vybírání ministrantů, kostelníků a všech lidí posluhujících v kostele. Je totiž stará zkušenost, že jejich příklad dovede způsobit mnoho dobra i zla. Požadoval od nich, aby nevybírali almužny v době od Sanctus do proměňování, ani při svátostném požehnání atd.

Jako byl Perazzo zneuznáván v železniční službě, tak se zase mezi věřícími jeho práce vysoko oceňovala. Roku 1898 byl zvolen členem společnosti pro eucharistické slavnosti. Jeho snahy ocenila i církevní autorita. Lev XIII. při audienci 13. listopadu 1899 jej povzbuzoval k další činnosti. Pravil: „Není krásnějšího úkonu než adorace. Mějte odvalu, pokračujte v práci, odměna bude veliká.“ Jak si Lev XIII. vážil jeho práce, dokazuje ta skutečnost, že ve své encyklice o Eucharistii z roku 1902 použil některých jeho ideí. Kardinál Rampolla mu totiž ukázal elaborát Perazzův, ve kterém shrnul své myšlenky o Eucharistii. Většího uznání se mu nemohlo dostat.

Že byla Denní adorace dílo Boží, šířila se velmi rychle po celé Itálii. Aby byl její rozvoj usnadněn, přepracoval stanovy. Kardinál Richelmy je schválil. Na jeho plány se již navazovalo i v cizině. Hnutí bylo tak silné, že se Perazzo odhodlal založit Eucharistický měsíčník, který měl hnutí podporovat a udržovat v jednotě.

Jakmile se dověděl, že se stal kardinál Sarto papežem, obrátil se na něho s prosbou o doporučení denní adorace. Mohl se nadíti výsledku, neboť Pius

X. již ve své benátské diecési dílu velmi přál. Papež potvrdil všechny výsady hnutí a přidal nové. Roku 1905 dovolil, aby se mohly turinskému ústředí podřízovati kroužky z jiných diecézí s odvoláním do Říma. Od roku 1909 již tohoto odvolání nebylo třeba. Tyto výsady umožnily Perazzovi, že mohl po celé Itálii rozesílati oběžníky, letáky a volně získávat členy.

Pak nadešly pro Perazza nové chvíle radosti. Dětem byl otevřen přístup ke stolu Páně. Přímo jásal nad tímto rozhodnutím. Konečně se dostalo maličkým práva, které jim Mistr dávno dal. Mohly k němu jíti. Nikdo je již nemohl zdržovati od tohoto nepopsatelného přiblížení, které poznamená celý život. Dříve než vniklo do duše zlo, může do ní přijíti svrchované Dobro. Perazza papežovo rozhodnutí nadchlo nevýslovnou radostí. Bylo podnětem k horlivé činnosti ve prospěch denní adorace. Při každé příležitosti hleděl uvést řeč na toto téma a působiti v jeho prospěch. Memoranda kongresům měla vždy dobrý účinek. Aby věci prospěl co nejvíce, navazoval styky s osobami, které měly vliv na širší okolí, ať již to bylo v kruzích církevních nebo světských. K čemu nabádal druhé, to konal sám na prvním místě. Adorace mu byly zdrojem sil, námětů, odvahy a útěchy. Odhaloval v nich celé své srdce paprskům božského slunce. V nich se mu dostalo nejednou vnuknutí k podnikům, které přinesly zájmům Církve tolik užitku. Sílen Pokrmem lásky mohl vykonati všechnu tu práci. Když si vzpomeneme, kolik času a sil si vyžádala služba na dráze, teprve se ukáže, že by jeden člověk bez zvláštní pomoci Boží tolik nevykonal. Perazzo však jen říkával: „Ať uděláme sebevíc, vždy ještě mnoho zbude“ — a pracoval znovu.

Na cestě z jedné schůzky ústřední rady Denní adorace se mu přihodilo něco, co náleží k těm několika mimořádnostem jeho života jinak zcela nenápadného. Vracel se v pozdních hodinách osamělou uličkou. Náhle před sebou uviděl velikého a nestvůr-

ného hafana, který se na něho chtěl vrhnout. Perazzo se poněkud zmateně zarazil. Najednou se vzchopil a udělal kříž. Obluda okamžitě zmizela a Perazzo slyšel hlas: „Zaplatíš mi jindy!“ Bylo to znamení jeho smrti, kdy se opět setkal se psem? Ať to bylo cokoli, jeho to neuvedlo z rovnováhy a pracoval dále se stejným klidem a energií. Nelze si ovšem představovat, že jeho práce byla bez překážek. Měl překážek i na těch místech, kde by je nikdo nečekal. Ale mírná vytrvalost a důvěra v pomoc Boží je všechny překonala. Když pak byl uštván shonem v povolání a odporem proti svému dílu, uchýlil se do domu Cottolengova, kde se mezi chudáky a lidmi nejrůznějších povolání a životních osudů potěšil uvědomením jednoty všech v Kristu.

Nahlédnutí do jeho korespondence se zbožnými lidmi, které je opravdu hodně, ukazuje, jak denní adoraci měl stále na mysli. Komusi píše: „Jako končí každý žalm slovy Slávy Otci . . . tak já v každém dopise připomínám denní adoraci.“ I zde pro něho platilo: Přiveďme lidi do kostela a Bůh se o ostatní postará.

Když už mu vytýkali, že nedá pokoje se svou denní adorací, zda nechápe, že je to pro lidi přece jen trochu mnoho, odpovídal: „Pro Boha a pro duše toho není mnoho.“ Eucharistie pronikla jeho duši a možno říci jeho krev. Užíval nejněžnějších, nejkrásnějších slov, když o ní mluvil. Jeho stříelné modlitby jsou ohnivé střely lásky, podivu, pokory a podrobenosti. Jeho srdce byla sopka svatých vznětů. Posměch nechápajících neumenšil jeho žár. Pro něho to byli ubožáci, kterým je třeba ukázat, co znamená milovat Spasitele. Důvěra a jistota ve vykonávání úkolu určeného Prozřetelností vítězily nad každým nízkým přezíráním a podceňováním odpůrců. Umínil si neustat, dokud nebudou získány denní adoraci rodiny a všechny společnosti malé i větší. Ve svém „Pokladě pokladů“ napsal: „Neustávejme rozdmýchovat ve svém srdci svatý plamen lásky k Nejsv. Svátosti a tak tento posvátný oheň sdělíme také

svým bližním.“ Je dokonalejší osvětlovati než svítiti, jak praví svatý Tomáš, ale nikdo neosvětluje, kdo nesvítí.

Železničář a apoštol jsou tedy pojmy zcela slučitelné. Perazzo nazývali apoštolem denní adorace. Byl jím opravdu. Jeho spisy by nám doplnily podobiznu, která je zde jen naznačena. Je naděje, že Perazzo nebudeme nazývat pouze apoštolem denní adorace, nýbrž že dostane ještě vznešenější titul, titul svatého Božího. P. Manni mu dává titul „eucharistický svatý“. Je výstižný, třebaže dosud nebyl autoritou potvrzen. Nezdobí jen Perazzo, je chloubou celé Církve.

VE TŘETÍM ŘÁDĚ

Zmínili jsme se, že Perazzo získal své přívržence denní adorace ve Třetím řádě. Je to zcela přirozené, neboť ti, které vedl týž duch, se museli přidat k tak krásnému plánu svého spolubratra. Třetí řád tedy dal základ mohutnému hnutí denní adorace. Poslání Třetích řádů se nevyčerpává účastí na církevních průvodech, jak si ještě dnes mnoho lidí myslí, jsou zřízeny k uskutečnění velkých myšlenek svých zakladatelů. Jejich poslání je v realizování záměrů Církve, projevených přímo autoritou nebo alespoň autoritou schvalovaných, jako tomu bylo v případě Perazzova apoštolátu.

Co je vlastně Třetí řád? Čím se liší od ostatních spolků? Musíme se podívat trochu nazpět, do doby zakladatelů Třetích řádů. Jedná se o Třetí řád při řeholích žebravých; Perazzo náležel Třetímu řádu františkánskému. V době jejich zakladatelů se vyskytlo velké množství bludařů laiků. Jejich nauky se značně rozšířily a následek byl hlavně v tom, že se nedůvěřovalo kněžím. Apoštolská bystrost zakladatelů to záhy zjistila a uznala, že je nejlepším protikladem spolehlivé jádro katolického lidu, ve všem věrného církevní autoritě a ochotného pro Církev k oběti. Poněvadž úkolem těchto lidí měl být boj

na ochranu víry, byla nutná organisace. Tak vznikly Třetí řády. Později se k těmto pohnutkám připojil i příklad svatých zakladatelů a snahou všech členů bylo připodobnit se jejich vzoru.

Člen Třetího řádu má přístup tam, kam jej kněz nemá, může tedy jeho vliv být velmi blahodárný i v nezapadlejších koutech lidské společnosti. Pro osobní posvěcení je Třetí řád nevhodnějším zřízením a je s to dovésti členy na nejvyšší stupeň svatosti. Mít bratry nepřehledné množství svatých nemůže zůstat bez účinku na duši, která má víru a je ozdobena šatem milosti. Perazzo vstoupil do františkánského Třetího řádu roku 1875. Právem očekával ze vstupu velký duševní prospěch. Svaté společenství řádu jej nutilo, aby poznával víc a více osobnost sv. Františka, jeho sociální poslání a čirě křesťanského ducha. Byl veden ke studiu spisů svých spolubratří a obohacoval tím své poznání o Bohu a o prostředcích cesty k němu.

Nadšení pro Třetí řád neukrýval. Netrvalo dlouho a stal se nejhrošlivějším apoštolem Třetího řádu. Nepropásl jedné příležitosti, když mohl někde o Třetím řádu promluvit. Hlavně mládeži vysvětloval poslání terciářů v dnešní době. Říkával: „Když Bůh dal tolik milostí lidstvu skrze Třetí řády ve středověku, proč bychom nemohli doufat, že to učiní i dnes? Jeho milostem se staví v cestu jen nezřízená láska k pozemským věcem, pýcha a nevázanost.“

Práce pro Třetí řád se časem rozrostla do velkých rozměrů. První příležitostí k rozsáhlé akci bylo sedmileté výročí narozenin sv. Františka. Všechny katolické časopisy zásoboval informacemi o blížícím se jubileu, psal články o významu díla světce, povzbuzoval k následování jeho příkladu. Navrhoval, doporučoval různá zařízení k nádhernější oslavě světce. Věděl, že by bylo málo oslavit s pompou assiského Chudáčka a nic nového nepřijmout z jeho života. Proto cílevědomě psal tak, aby obnova evangelického ducha zbyla v srdcích, až uplynou slav-

nostní dny. V tomtéž duchu napsal svůj spis „Křesťanská demokracie a obnova lidské společnosti v duchu sv. Františka“. Spis byl v krátké době vydán sedmkrát a poskytoval látku všem spisovatelům příruček pro terciáře. Rovněž druhý spis „Křesťanská duše ve škole sv. Františka“ dýše strhující hloubkou. Perazzo sám přiznává, že jej napsal pro slávu Boží, na spásu duší, ze strachu, aby nebyl uschlou ratolestí.

Pro zásluhy mu byla projevena důvěra a roku 1885 byl zvolen ministrem Třetího řádu v Turíně, ač v něm byli i mnozí kněží. Veden duchem poslušnosti, přijal. Nebylo mu to jen čestným povýšením, z úřadu vyplývala spousta nových povinností, které přistupovaly ke všem ostatním, takže přijetí pro něho bylo opravdu obětí. Když však jednou úřad přijal, věnoval se mu s nadšením a láskou. Sotva se ujal vedení, prozkoumal důvody, proč je v řadách tolika zbožných jen malý počet členů Třetího řádu. Zjistil, že hlavní překážkou je neznalost anebo nesprávné informace. Tytéž překážky jako dnes. Požádal biskupy, aby doporučili svým kněžím kázání o Třetích řádech, protože konec konců jsou jejich velkou oporou v duchovní správě.

V měsíčních shromážděních upozorňoval pokorně na různé potřeby, prosil o účast na podnicích, o kterých zjistil, že slouží cti Církve, povzbuzoval k přesnému zachování nových stanov. Za tuto činnost se mu dostalo nejednoho bezpráví, jak jsme již řekli, ale vědomí, že se to dělo všem pracujícím na vinici Boží, jej sílilo. Říkával: „Papež to chce, tedy s odvahou vpřed. On je víc pronásledován než já.“ Maně to upomíná na statečnost prvých mučedníků.

Poněvadž je Třetí řád zřízen hlavně a především pro duchovní blaho, pečoval Perazzo jako ministr o to, aby získal svému sdružení různé duchovní milosti. Prostřednictvím kněží dosáhl na svatém Otci mnohých výsad pro turinské terciáře i pro terciáře

celého světa. Ničeho ovšem nepodnikal bez porady s kněžími prvního řádu. Vážil si jich velice. Krásně svou úctu a vážnost vyslovil: „My terciáři jsme prostí vojíni nebo nanejvýš svobodníci ve františkánské rodině. Členové prvního řádu jsou naši vůdcové, bez nichž nemůžeme dělat nic.“

Hlavní poslání turinských terciářů spatřoval v šíření denní adorace a nikdy na to nezapomínal.

Zamýšlel vydávat životy svatých a velikých františkánských terciářů, věda, jaký význam má znalost příkladů svatých lidí. Znalostí se upevňuje jednota ideová i fyzická. O sjednocení františkánských rodin usiloval již od roku 1892, ač k uskutečnění došlo teprve za pět let. Správně se domníval, že myšlenka jednoty nejvíc prospěje terciářský sjezd, stanovený na rok 1894 do Novary. Věnoval mu mnoho času, neboť věc nepřipravená je předem ztracená. Není proti jeho skromnosti, že opět připravil celou řadu námětů k programu. Jeho návrhy nebyly nikdy nicotné nebo zbytečné. Když viděl, že věc prospěje, nebo je nutná, navrhl ji, i když s ní bylo spojeno mnoho obtíží. Požadoval zřízení terciářských knihoven, archivů, založení časopisů atd. Oběžníky a všechen propagační tisk byl od Perazza. Na sjezdu měl přednésti řeč o řeholi, o výsadách a povinnostech terciářů, ale nepřijal tento úkol pro nedostatek času na přípravu. Sjezd v Assisi za rok na to byl další příležitostí k práci pro Třetí řád. Rovněž akta mezinárodního františkánského sjezdu z roku 1900 uveřejňují některé návrhy Perazzovy.

Ve veškeré této vnější činnosti se neutopil jeho vnitřní poměr ke Třetímu řádu. Chudoba sv. Františka mu byla tak milá, že se nerozpakoval rozdati všechny své peníze prvním potřebným, se kterými se setkal. Zchudlí terciáři od něho dostali mnoho tisíc lir. Prostota a bezelstnost sv. Františka z něho přímo zářila. Jeho andělský poměr k eucharistii je obdobou něžnosti Serafinského světce. Všechny tři řády sv. Františka se jím honosí a svorně jej poklá-

dají za nejlepšího terciáře minulého století. Činí tak právem a prokazují tím Perazzovi vděčnost za to, co pro františkánský Třetí řád vykonal. Jeho působením se řád velmi rozšířil početně a povzněl se i duchovně.

PERO

Pero je nepatrný nástroj a tolik již dokázalo. Nevadilo by, kdyby byly popsány stohy papíru a byla by věc vyřízena. Ale není tomu tak. Tento popsáný papír je čten a působí na mravní život. Působí dobře i zle. Nebývalý rozmach tisku je tím nebezpečnější, čím méně tuší lidé jeho účinky. Špatní lidé to dávno poznali a počali užívat tisku ke svým cílům. Mnoho dobrých jim v tom pomáhá, aniž to plně vědí. Perazzo tuto skutečnost zjistil a rozhodl se burcovat neopatrné a ukazovat na nebezpečí. Poněvadž proti puškám nelze bojovat šavlemi, použil téže zbraně jako nepřítel — tisku.

Rozsáhlé vědomosti jej uschopňovaly k tomuto boji. Víme, že od dětských let mnoho četl a studoval vážná díla. Jazykové znalosti mu otevřely cestu k dokonalému teoretickému vzdělání a jeho praktická povaha z něho učinila vzorného novináře a populárního spisovatele. Nejprve hleděl zajistiti čtenářský okruh. Použil k tomu všech spolků, zejména spolků mládeže a putovních knihoven, o nichž jsme již mluvili. Do časopisů přispíval již před rokem 1870. Roku 1874 navrhl vydávání společného časopisu všech katolických sdružení s rubrikami z náboženského života. Plán byl uskutečněn. Časopis změnil dvakrát jméno, naposled se nazýval *Crocianta*, ale nikdy nepřestal ochraňovat mládež od škodlivého působení nekatolických tiskovin. Do založeného časopisu byl nucen psát. Každá volná chvíle, přestávky ve službě, okamžiky po jídle a po různých schůzích byly vzácné. Jeden jeho synovec za náležitou odměnu opisoval náčrtky pro tiskárnu.

Roku 1879 si vyžádal církevní povolení ke čtení

časopisů nekatolických. Nečinil to ze zvědavosti, nutila jej k tomu snaha co nejlépe čelit nepřátelským útokům. Dával značné sumy na katolický tisk, aby vyvážil podporu, kterou dával nekatolickým novinám zakoupením těch nekolika čísel, říkával totiž, že každý haléř katolíka na tento tisk je políčkem Kristu. Poněvadž je možno očekávat sklizeň teprve tehdy, když se zasel, rozséval katolické tiskoviny, kudy chodil. Nechával je ve veřejných místnostech, v elektrice, ve vlaku, zkrátka, kde se naskytla příležitost. Na tiskoviny katolické nehleděl nikdy nekriticky. Jestliže zpozoroval nějaké nedostatky v obsahu nebo v úpravě, upozorňoval na ně a hledal prostředky, jak se jim vyhnout.

Maje vyzkoušenou účinnost společného podnikání, propagoval založení Světové ligy katolických spisovatelů s vědeckým, literárním a žurnalistickým odborem. Liga měla odměnami povzbuzovat katolické spisovatele, usnadňovat vydávání jejich děl, pořádat soutěže. Zřízením velké tiskárny v Římě se mělo usnadnit vydávání laciných knih. Nedočkal se uskutečnění svého plánu, ale katoličtí žurnalisté nikdy nezapomenou jeho zásluh o společnou věc. Perazzo je první žurnalista, o kterém se koná kánonický proces.

Jeho vlastní žurnalistická práce nebyla polemic-
ká, nýbrž apologetická a sociální. Spisy „Katolík v XIX. století“, „Snadné rozřešení nesnadné otázky“ a „Probuďme se“, ukazují, jak hluboce porozuměl době. Byl laik, ale plný kněžského ducha. Na vše se díval s hlediska věčnosti. Povolání mu neposkytlo příležitosti k vědeckým studiím, neměl času. Ale kolik dobrého přinesla jeho spisovatelská činnost nejširším vrstvám lidu. Nenajdeme snad laika, který by napsal tolik zbožných knih a brožur jako on. Bylo vytištěno přes sedmdesát jeho prací. Některé nad to byly zcela rozprodány a dnes ještě není zjištěn ani přesný jejich titul. Patnáct prací zanechal v rukopisech. Psal o nejsv. Svátosti, o Matce Boží, o sv. Františku, vydával ročenky Třetího řá-

du, modlitby Eucharistické jiskry, lidovou četbu atd., atd. Postaral se také o vydání mnoha svatých obrázků.

Vycházel ze zásady, že je třeba ke spisování modlitby a vědomostí. Tím však není řečeno, že chtěl živit pouze rozum. Nadšení se přelévá z jeho spisů do čtenářů. Jsou strhováni plameny jeho slov k lásce ke předmětu, který právě líčí. V tom bylo jeho poslání. Bůh jej neučinil vědcem, nýbrž ukazovatelem lidu, který by vědci nerozuměl. A jestli je dnes Turin katolický, děkuje za to nejen sv. Donu Boscovi, nýbrž i Perazzovi, který svým bystrým postřehem dovedl vždy podati to, co nejvíce chybělo. Co měl, dával zdarma. Všechno snažení jej stálo nesčetné oběti, odměna čekala na věčnosti, na světě ji neměl obdržet a on ji ani nečekal. Pracoval pro Boha vědomě, vědomě snášel omezení z toho vyplývající. Jeho plánování a ustavičné podnikání nebyl pouhý koníček stárnoucího člověka. Byla to stále se obnovující svěžest ducha Kristova.

PŘESÍDLIL

Snad nás již někdy napadlo, zamyslet se nad tím, jaká změna vzniká, když se někdo přestěhuje. Změna nastane hlavně pro prostředí, ve kterém dosud člověk žil. Ustal přímý styk a zůstaly jen vzpomínky na dobré či špatné skutky toho, kdo se odstěhoval. Pro něho má tato změna zcela jiný ráz. O nic nebyl oloupen, všechno jeho vlastnictví mu zůstalo, staří přátelé na něho vzpomínají a získává mnoho nových. Tento obraz pěkně vystihuje povahu křesťanské smrti. Čím kdo je víc křesťanem, tím spíše se ho o něm může užít. Ze Perazzova smrt byla pouhým přesídlením do nového domova, je na bíle dni. Od dětství počítal s možností neočekávaného přechodu a byl na něj stále připraven. Jak k němu došlo?

Životní dílo, denní adorace, se šířilo světem. Dosud však se mu nedostalo slavnostního schválení

ústřední církevní autority. O to tedy usiloval přede vším. Aby věc usnadnil, vydal se 28. října 1911 do Říma osobně. Obešel všechny, kteří by mohli věci prospěti. Sv. Otec jej přijal v soukromé audienci, pochválil jeho snahy a přislíbil potvrzení žádosti, až přijde úřední cestou. Ve volném čase, mezi návštěvami, se uchýloval do římských kostelů k adoracím a modlitbám o zdar své cesty. Prvého listopadu se ubíral z odpoledního požehnání ulicí Cernaia. Na levé ruce měl svrchník a pravou volně pohyboval. Naráz v ní ucítil bolest. Již jen zahlédl prchajícího psa, který mu do ruky zaťal zuby. Rána nebyla větší než píchnutí jehlou. Dal si ji na klinice vyčistit. V noci se dostavila slabá horečka. Následujícího dne se odebral do ústavu pro vzteklinu. Byla neděle a nebyl žádný lékař přítomen. Uplynul opět den, než byl lékařsky ošetřen. Poněvadž lékaři udal, že nemíní zůstat v Římě, doporučil mu po návratu léčbu vztekliny. Lékař neurgoval. Uspíšil návrat. Stavil se v Janově u odborníka, který z příznaků již bezpečně zjistil nákazu. Domů se dostal 7. listopadu a následujícího dne začala kura. Podroboval se přesně lékařským předpisům. Byl klidný, vyřizoval korespondenci jako jindy. Navštívil ještě kostel Panny Marie, ale 19. se již dostavila paralysa rukou. Všechny jeho přátele zachvátil velký strach. Noviny prosily o modlitby za něho. Povzbuzovali jej, aby doufal v zázračné uzdravení, že je ho třeba k rozšíření adorace. Odpovídal, že toho není třeba. „Pán si najde snadno jiného. Jsem ochoten jít, když mě volá.“ A byla to pravda. Celý život toužil po onom blaženém splnutí a nyní, když bylo tak blízko, nemohl žádat, aby bylo ještě oddáleno. Potěšila ho návštěva turinského arcibiskupa. Okolí již tušilo neodvratný konec. Nebylo lze utajit pláč, marně je těšil: „Neplačte, jdu věčně adorovat, budu za vás prosit.“ Nadešla noc 22. listopadu 1911, ve které skončil ten, jehož nedovedla potlačit nespravedlnost a námaha, avšak nepatrné kousnutí stačilo, aby se ukončil jeho plodný a obětavý život. Ono vidění

psa při návratu ze schůze a jeho výrok se tedy vyplnily.

Turinem se valila zpráva o jeho smrti. Perazzo umřel! Odešel svatý! Máme nového ochránce v nebi! Zemřel veliký poctivec! Bolest se mísila s čímsi těžko vyjadřitelným. Byla to radost? Naděje? Těžko říci. Všichni byli uchváteni pocitem, že jeden, který náležel mezi ně, byl vyznamenán. Co vedlo lid k těmto závěrům? Celá životní dráha jejich miláčka, kterou okamžik smrti intensivně osvětlil. Co se neodvažovali tvrdit za jeho života, prohlašovali nyní veřejně. Perazzo jim byl světcem. Lid se tísnil u rakve zesnulého jako o svátku nějakého mučedníka u jeho ostatků. Z nevysvětlitelného důvodu tělo zůstalo až do uzavření rakve vláčné. Účast na pohřbu byla triumfální. V kostele sv. Secunda byly vykonány smuteční obřady a rakev vezli v průvodu na nádraží Porta Nuova, kde zesnulý pracoval 41 let. Nebylo nikdy výmluvnějšího zahanbení nespravedlnosti jako tento průvod k nádraží. Nikdo to nevyslovil, a přece to měli všichni na mysli. Přítel Caneparo v řeči na rozloučenou vyslovil naději, že jej potomci slavnostně přivezou zpět do Turina. Vlak jej dopravil do rodiště Niza Monferrato a rodinná hrobka přijala bílou rakev, chovající jeho tělo, oděné občanským šatem, ač si Perazzo přál být pochován ve františkánském habitě. Příbuzným totiž řekla jedna vážená osoba, že se tím dá mnohým světským lidem dobrý příklad.

Ve spolicích, ve kterých byl členem, se pořádaly smuteční schůze. Všechny vyzněly stejně: Zemřel nám svatý spolubratr.

Perazzo dokonal, ale okolo jeho osobnosti vznikl nový ruch, plný radosti, prozrazující něco velikého. Církev si jej záhy povšimla a zkoumá, zda bude vhodný oficiální zásah.

Sledovali jsme Perazza po životních cestách. Logické rozčlenění snad bylo na škodu celkovému pohledu. Je dosti těžké představit si Perazza ve shonu dne, když všechny povinnosti a všechny jeho vlastnosti pracovaly zároveň. Byla to spleť činností, kterou by nikdo dlouho nešel bez zakopnutí. On to dovedl. Spořádaný poměr k Bohu, lidem a sobě samému jej vedl a nedal mu zbloudit. Když dostal od Boha dobro, děkoval mu a pokládal se za nehodného. Jestli seslal Pán Bůh nějaké trápení, ochotně je přijímal a těšil se, že ho má ještě Bůh rád, když zkouší jeho věrnost. Věci Boží mu byly svaté. Nade vše cenil milost, největší dobro lidem dané, vážil si však i věci přirozených, vyšších z ruky Tvůrce. Jak se podívoval krásám přírody, kolik svatých vznětů v něm zaplálo, když se zahleděl na modrou oblohu, na vrcholky hor nebo rozbouřené moře. Všude našel příležitost k projevení vděčnosti Bohu.

Lidé mu byli bratří. Všechny považoval za schopné věčné spásy, a to vědomí zahlazovalo i ty nejostřejší vlastnosti, které lidé často ani nezakrývali. Ublížil mu někdo? „Udělal to jistě z nevědomosti,“ odpovídal Perazzo. Nikomu ani znamením nevyčetl nespravedlivého zacházení, ač zejména ve službě ke stíznostem oprávněn byl. Trpící, se kterými se setkal, poznali v něm nejoddanějšího přítele. Návštěvy umírajícím byly mu povinností. Nebylo v nich sentimentálnosti. Zažehly však v každém světlo naděje. Mnozí si jej volali, když se rozšířila pověst, jak se lehce v jeho přítomnosti umírá.

Chudým dal, co měl. Jestli měl peníze, jistě žadatel dostal z nich alespoň polovinu. Pro hromadění majetku neměl smyslu. Co nedal chudým, dostaly spolky, pro které nasháněl podpor jako nikdo jiný. Přátelé jej upozorňovali, aby pamatoval také na sebe. Odpovídal: „Pracujeme pro Zaměstnavatele nekonečně bohatého a šlechtěného.“ To bylo vše.

Křesťanem byl cele. Používal všech nadpřiroze-

ných prostředků, poskytnutých Církví Kristovou k posvěcení vlastnímu i bližních. Na koho měl alespoň nějaký vliv, vedl jej k tomu, aby používal těch nejvydatnějších, totiž svátostí. Odtud vyšel jeho plán na získání světa Kristu denní adorací. U svatostánku čerpal žár pro neutuchající činnost, která se stále stupňovala. Je nemyslitelné, že by bez nadpřirozené posily takovou činnost vyvinul.

Nespecialisoval se v osobním náboženském životě na nějakou ctnost. To dovedou lidé, kteří mají o svatosti podivné představy, podivně je uskutečňují a přece si myslí, že jsou svatí. On se pokládal za hříšníka, kterého pouhá Boží dobrota netrestá hned za hříchy. A proto ctnosti přímo zářily z jeho oduševnělého zjevu. Zářily z něho všechny, nejen vznešené ctnosti božské. Jeho skromnost byla pověstná. Nebylo člověka zdvořilejšího, byl gentlemanem v nejvlastnějším smyslu. Pozornost a nevtrhavá ochota jej přiblížila každému. Tyto vlastnosti si uchoval do konce života, věk mu nedal nic z mrzutosti stáří. Jeho něžná náklonnost k dětem jej činila opravdu lidským.

Složitý moderní život zavdává často a často příčinu k neshodám mezi nejvěrnějšími přáteli. I okolo Perazza zuřil vír nesvárů, nevraživosti, ale jej nestrhl nikdy. Odkaz Kristův, bratrská láska, klenula most přes všechny propasti.

Je otázka, zda jeho ctnosti dosáhly stupně hrdinnosti. Že měl krásnou povahu, to nelze popřít, ale hrdinnost, to je přece něco tak zvláštního, že je na prvý pohled patrná. Platí to o hrdinnosti, která má v sobě mnoho toho, čemu se říká siláctví. Ale je hrdinnost, jejíž výkony probíhají nitrem a nikdo to nepozoruje. Když člověk bystrého rozumu plně pochopí zlobu a nespravedlnost, kterou je ďábelsky ponižován a posmíván, když se v něm celá přirozenost vzepře proti tomu a chce se spravedlivými prostředky bránit, ale tichý hlas z nadpřirozeného světa řekne: „Ne, snes to z lásky k Bohu,“ to je hrdinství! Kolikrát to udělal Perazzo, ví jen Ten, který

se zálibou pozoroval jeho vítězství a dával mu k nim sílu. Církev rozhodne, zda bude toto hrdinství veřejně uctíváno.

Kdo jej pozoroval ve vnějších projevech, cítil cosi zvláštního a přece nebylo lze u něho najít nějakou nucenost. Obsah víry mu byl naprostou skutečností a podle toho jednal. Bez bázně, bez vypínivosti, otevřeně, ale skromně. Charakterisuje ho úcta k viditelné Církvi. Jen nedomyšlení křesťanských pravd vedlo v jeho době i některé katolíky jeho země ke smýšlení proti papeži. Perazzo domyslíl do důsledků. Papež je zástupce Kristův, co on dělá, je jistě správnější, než co dělají druzí, poněvadž nikomu nebyla přislíbena taková pomoc Boží jako jemu. A skromný, pokorný člověk dovedl býti neústupný, neústupný náporu na základ zjevení. Stálo jej to kariery, ale vykonal svou povinnost. To je hrdinství! Nepodlehł nemyslicímu davu, šel za přesvědčením, ne z tvrdohlavosti, nýbrž že toto přesvědčení mělo absolutní jistotu, Boží pravdomluvností zaručenou.

Smysl svého života spatřoval ve snaze naučit lidi milovat Boha. Prováděl to všemi prostředky, které měl po ruce. Hlavním z nich byla denní adorace, úkon klanění, nevyžadující od člověka zvlášť velikých obětí a při tom plně vyjadřující podrobení nekonečnému majestátu Boha. Z ní čerpal pro sebe a byl přesvědčen, že posílí všechny, kteří se jí oddají. Neznal lepšího prostředku ke spojení s nadpřirozenem. Že se nemýlil, uznala praxe Církve a jeho názor potvrzuje několik oficiálních církevních dokumentů.

Když tedy na konec shrnujeme celek jeho života, musíme uznati, že splnil svoje poslání, dokonale sloužil svým nadosobním cílům ve smyslu v úvodě citovaného výroku Hessenova. Šel svým směrem jedinou cestou, kterou nešel a nemohl jíti nikdo jiný, poněvadž byla Prozřetelností rezervována jemu. Své individuální povinnosti zvládl dokonale a byl tedy jeho život hoděn zaznamenání.

O B S A H

Úvod	5
Doba	7
Matka a syn	10
Pokus o životní směr	13
V poutech uniformy	17
Perazzo ve spolcích	22
Papalino	30
„Matka a syn“	33
„Pojďme, klaňme se“	35
Ve třetím řadě	41
Pero	45
Přesídlil	47
Reflex	50

V Í T Ě Z O V Ě

MĚSÍČNÍK PRO HAGIOGRAFII
A KATOLICKOU BIOGRAFII

- ✓ 1. Eva Lavallièrova
2. Sv. Ignác z Loyoly
3. P. Vilém Janauschek
C. SS. R.
- ✓ 4. Matt Talbot
5. P. Lacordaire
6. Sv. Magdalena Žofie
Baratová
7. Karel IV.
- ✓ 8. Sv. Konrád z Parzhamu
9. Dr. Karel Sonnenschein
10. Železničář Perazzo

ROČ. IV. • OLOMOUC L. P. 1937

tolické akce patří neohrožená dívka v lásce i pravdě Kristově Maria de la Luz. Její život i smrt se čtou s napjetím. Doporučujeme!

DÚPLESSY EUG.: *Dominicales*. Paris, Pierre Téqui. Str. 520, cena 18 frs. Pařížský kanovník vydává tento čtvrtý svazek svých nedělních úvah. Jsou tu texty nedělních perikop a příslušné myšlenky v paterém směru: myšlenky k evangelnímu textu, k nedělní liturgii, k povzbuzování kněžských povolání, ke svátku význačného světce týdne, k práci v katolické akci. Doporučujeme vřele všem kněžím. Jsou to skutečné věci, pověděné způsobem zcela původním a zajímavým. Poskytnou vděčnou látku pro napomenutí do zpovědnice i originální náměty pro kázání. —es—

EGENTER R.: *Von christlicher Ehrenhaftigkeit*. München 1937, Kösel-Pustet, str. 172. Kniha ukazuje, jak pojem cti je v jádře pojmem křesťanským, je evangelickou myšlenkou úplně zahrnut. Dnes je tato studie zvláště důležitá, protože bývá poctivost a čest stavěna vedle křesťanství, zvláště v lásce, což je hluboký omyl. Již jen historie křesťanství ukazuje, že katolické myšlení často samo hájilo a uhájilo vznešenost cti. Přispívá tedy Egenter touto studií velmi plodně k rozboru této mravně theologické otázky.

Ein Bischof erzählt von seiner Mutter. Wien, Tyrolia-Verlag, Innsbruck. 128 str. 2.40 Mk. Vděčná láska dítěte je zachycena v této knížce, jež je sestavena podle záznamu arcibiskupa F. Eggera. Práce je velmi ušlechtilá a milá, avšak i velmi zajímavá a po stránce historické jistým způsobem významná. Dojemná vypravování o matce opravdu osvěží.

GOODIER A.: *Sünder und Heilige*, München 1937, J. Müller, str. 188. Jde o překlad z anglického originálu. Je to zde opravdu sličná hagiografická studie, a to života takových, kteří se k Bohu obrátili po hříšném životě. Ale nejen o takových světcích mluví tato kniha, nýbrž též ukazuje, že tak jako naše bídy nás, i světce kdysi sužovaly všemožné ony nedokonalosti, jež svatí přemohli v milosti Kristově.

GRABER R.: *Christus in seinen Sakramenten*. München, Kösel-Pustet, str. 182, 3.20 Mk. Kristus vystoupil na nebesa, ale nenechal nás sirotky bez pomoci a posily. Ustanovil svátosti, v nichž působí on sám zvláštní silou ve všech okolnostech, v nichž se může člověk ocitnout. Autor této studie nám ukazuje právě sílu a účinnost svátostí, v nichž působí Kristus. Kniha velmi užitečná a dobrá.

HASERT K.—O. KATANN: *Divy světového řádu*. Podle 8. něm. vyd. přeložil a upravil dr. J. O. Martinovský. Vydal „Vyšehrad“ v Praze 1937, jako 5. sv. Katol. liter. klubu. Str. 436, s 52 vyobr. v textu a VIII. tabul. Brož. 39 Kč, váz. 49 Kč. Kniha je skvělým souhrnem přírodovědeckých vědomostí o všech složkách stvořeného řádu. Velkou důležitost má to stálé světlo, jež vrhá na řád věcí v přírodě, který vrcholí člověkem. Celá podivuhodnost a vznešenost přírodních jevů a skutečností je tu zachycena a zhodnocena vzácným způso-

bem správného porozumění. Knihu nelze dosti doporučit všem vrstvám po poučení toužícího čtenářstva. Zjedná jasno člověku, který tu poznává, že ze všeho velkého v přírodě on je nejvyšší a proto pánem.

ISWOLSKY H.: *Femmes soviétiques*. Paris 1937, Desclée de Brouwer, str. 106. Na nestranném a věrohodném podkladě ukazuje tato studie, jak ruská žena za nynějšího sovětského režimu nenabyla pravé svobody, že byla učiněna rovnou muži, ale v práci a útrapách. Doporučujeme všem toto aktuální dílo!

LLOYD T.: *Saint Dominic and his Sons*. London 1937, Sands & C. 15, King Street, str. 151, cena 3 s 6 d. Autorka má dar zachycovat mladá srdce vypravováním životů světců. Tato krásná kniha podává několik velikých postav z dominikánského řádu. Doporučujeme.

Papicův týdenní kalendář na rok 1938 již vyšel. Je letos cele přepracovaný, po stránce kalendářní doplněný četnými praktickými poznámkami. Po stránce textové a ilustrační je věnován církevním řádům a řeholím, které působí v Československu. Tak je Papicův kalendář 1938 prvním souborným pramenem informací o dějinách a poslání řádů a kongregací, které působí v našich zemích. Kalendář bude jistě záhy rozebrán jako každá leta, proto se přihlaste o svůj výtisk již nyní. Papicův kalendář stojí pouze Kč 10, vydala jej opět Matice cyrilometodějská, Olomouc, Wilsonovo nám. 16.

REZNICEK J.: *Zurnalista a morálka*. Olomouc 1937, str. 18. Zvláštní otisk studie vedoucího redaktora Našince ze sborníku *Správnou cestou*, jež vydaly Lidové závody v Olomouci. Tato studie se vyznačuje mnohými dobrými vlastnostmi. Ukazuje vznešenost novinářského poslání, jeho důležitost, ale též odpovědnost. Tím více toto poslání vynikne v šíření křesťanského ideálu a pravdy. Studie je psána na opravdu katolických principech. Doporučujeme.

Cyrilometodějské knihkupectví, jež slaví 50. výročí svého trvání, a jež se velmi zasloužilo a katolickou literaturu, vydává „Náš věstník“, bibliografii katolické literatury, kde možno najít všechny novinky, hlavně náboženské četby. Doporučujeme!

Podrobnější a zajímavé zprávy o životě a ctnostech svaté Terezičky dočteme se v jejím svěživotopise „*Dějiny duše*“ — brož. Kč 26, váz. Kč 36, v knize „*Poslední slova sv. Terezie Ježíškovy*“ — brož. Kč 10, váz. Kč 17, „*Terezička v pensionátě sester benediktinek*“ — brož. Kč 7, váz. Kč 12. Všechny tyto knihy vydaly Skolské sestry O. S. F., Praha XII., Korruntí tř. č. 4. Knihy jsou velmi vhodným vánočním dárkem; k nim možno přidati též knihu „*Cestička malé duše*“, životopis Marie Filippettové, jež se snažila napodobit světici v přinášení drobných obětí a v modlitbách za hříšníky. Brož. Kč 10, váz. Kč 15.

Cena 3 Kč.

Měsíčník *Vítězově*. Revue Na Hlubinu. Edice Krystal. Vydávají profesori bohosloveckého učiliště řádu dominikánského v Olomouci. Za redakci odpovídá Fr. Macura v Olomouci. Tisknou Lidové závody tiskárenské a nakladatelské, spol. s r. o. v Olomouci.